

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA APLIKOVANÉ EKOLOGIE

Analýza aplikace agendy MA21
v podmínkách venkovského
mikroregionu Krušné hory západ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Karel Houdek

Diplomant: Bc. Olga Křížová

2013

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekologie krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Křížová Olga

Regionální environmentální správa - kombinované Karlovy Vary

Název práce

Analýza aplikace agendy MA 21 v podmínkách venkovského mikroregionu Krušné hory západ.

Anglický název

Analysis of the agenda, the application MA 21 in terms of rural micro-west Ore Mountains.

Cíle práce

Ověřit jak se aktivní ochrana jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví uplatňuje v rozhodovací činnosti členských měst a obcí zájmového území a jak se tyto otázky řeší na úrovni venkovského mikroregionu - Svazku měst a obcí prostřednictvím Agendy MA 21. Současně, na základě získaných poznatků vypracovat soubor konkrétních doporučení v zájmu objektivnějšího a efektivnějšího prosazování tomu odpovídajících zásad.

Metodika

analýza vnějších a vnitřních vztahů zájmového území
rešerše dostupných, jako i inspirativních pramenů k zadanému tématu
sběr a vyhodnocení dat prostřednictvím vlastního šetření
konzultace s terénními pracovníky ochrany přírody a představiteli dotčených obcí
sumarizace získaných poznatků a jejich vyhodnocení
návrh konkrétních opatření a doporučení

Harmonogram zpracování

1. etapa - analýza vnějších a vnitřních vztahů zájmového území a rešerše dostupných pramenů - V.-VI. 2011
2. etapa - vlastní terénní šetření, konzultace s představiteli místní samosprávy a místních aktivistů - VI. - X. 2011
3. etapa - sumarizace poznatků a upřesňující konzultace, jako i doplňková terénní šetření - IX. - XI. 2011
4. etapa - vyhodnocení poznatků, stanovení priorit k nápravě spolu s návrhy na šetrný rozvoj zájmového území - XI. 2011 - III. 2012
5. etapa - finální konzultace s vedoucí práce, finalizace diplomové práce

Rozsah textové části

50 až 60 stran

Klíčová slova

Agenda 21, šetrný management, iniciace lidského potenciálu, trvale udržitelný rozvoj

Doporučené zdroje informací

Koncepční dokumenty vyšších územně správních celků k tématu

Koncepční dokumenty dotčených měst a obcí a jejich svazků

Metodika k Agendě M 21

Územní plány dotčených obcí

B a DP absolventů FŽP ČZU Praha, PFF UK Praha a University Hr. Králové.

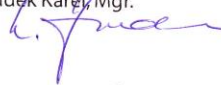
Hadač E., (1982), Krajina a lidé, Academia

Hadač, Moldan, Stoklasa, (1983) Ohrožená příroda – Člověk, biosféra, technosféta, Horizont

Studijní podklady z předmětu KEK FŽP - Ekologické aplikace v krajině

Vedoucí práce

Houdek Karel, Mgr.

doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.

Vedoucí katedry

V Praze d. 30. 6. 2011

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Karla Houdka, a že jsem uvedla všechny literární prameny, ze kterých jsem čerpala.

V Karlových Varech 15. 4. 2013

Bc. Olga Křížová

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce Mgr. Karlu Houdkovi za odborné vedení, cenné rady a věnovaný čas. Dále děkuji všem starostkám a starostům členských měst a obcí Sdružení Krušné hory - západ, kteří si na mě našli čas i přes své často velké zaneprázdnění. Děkuji paní Marii Krajcové, jednatelce Sdružení Krušné hory – západ za čas a cenné informace, které mi k mé práci poskytla. Dále děkuji paní Markétě Novotné za podporu a cenná doporučení k mé práci. V neposlední řadě děkuji za podporu mému manželovi a mým dětem.

V Karlových Varech 15. 4. 2013

Bc. Olga Křížová

Abstrakt

Diplomová práce Analýza aplikace agendy MA 21 v podmínkách venkovského mikroregionu Krušné hory západ se zabývá aplikací principů místní agendy 21 na úrovni celého mikroregionu Krušné hory – západ i v jeho jednotlivých členských obcích.

První část práce se zabývá rešerší dostupných materiálů k danému tématu. Následně v práci porovnávám zpracovaný sociologický průzkum v mikroregionu Krušné hory – západ v Místní agendě 21 s vlastním šetřením v jednotlivých obcích. V závěrečné části práce doporučuji konkrétní opatření v zájmu efektivního prosazování tomu odpovídajících zásad.

Klíčová slova

Agenda 21, šetrný management, iniciace lidského potenciálu, trvale udržitelný rozvoj, Sdružení Krušné hory západ, životní prostředí

Abstract

The master's thesis „The analysis MA Agendy 21 in the living condition in the country micro region named Krušné hory-západ“ deals with the application of principles MA Agenda 21 in the micro region Krušné hory-západ and its individual members. The first part focused on the research of relevant documents to a given topic. Subsequently, I am comparing elaborated sociologic research in the micro region Krušné hory – západ in MA agenda 21 to own research in the individual municipalities. In the final part I am suggesting concrete suggests in the interest of the effective policy enforcement.

Keywords:

MA agenda 21, friendly-environmental management, initiation of human potential, sustainable development, Krušné hory-západ association, environment

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Literární rešerše	11
2.1	Trvale udržitelný rozvoj	11
2.1.1	Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky	12
2.1.2	Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013	14
2.2	Místní Agenda 21	16
2.2.1	Proces zavádění Místní Agendy 21 v České republice	17
2.2.2	Analýza Místní Agendy 21 podle typů municipalit	18
2.2.3	Kritéria MA21	18
2.2.4	Přehled kategorií MA21.....	19
2.2.4	Analýza Místní Agendy 21 podle kategorií	21
2.2.5	Sada kritérií pro skupinu Mikroregiony.....	21
3	Cíle práce	26
4	Metodika	26
5	Popis a charakteristika studijního území	26
5.1	Sdružení Krušné hory - západ	26
5.2	Základní údaje o Sdružení Krušné hory - západ	28
5.2.1	Poloha.....	28
5.2.2	Přírodní podmínky	28
5.2.3	Krajina.....	28
5.2.4	Obyvatelstvo	29
5.3	Vnější vztahy Sdružení Krušné hory - západ	30
5.4	Vnitřní vztahy Sdružení Krušné hory – západ	30
6	Současný stav řešené problematiky	31
6.1	Strategie rozvoje Sdružení Krušné hory – západ 2008-2013	31

6.2	Konkrétní aktivity Sdružení Krušné hory – západ v procesu implementace principů MA21	32
6.3	Rozvojové projekty Sdružení Krušné hory – západ	35
6.4	Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – západ v Místní agendě 21 37	
7	Výsledky, návrh a přínos práce.....	38
7.1	Dotazníkové šetření v obcích	38
	Dotazník pro představitele obcí SKH-Z	38
7.2	Vyhodnocení dotazníkového šetření v obcích Sdružení Krušné hory – západ 40	
7.2.1	Infrastruktura.....	41
7.2.2	Životní prostředí.....	43
7.2.3	Občanská vybavenost.....	47
7.3	Konkrétní doporučení pro SKH-Z.....	48
7.3.1	Doporučení č. 1 – problematika topení v kotlích na tuhá paliva	49
7.3.2	Doporučení č. 2 – dopravní infrastruktura	51
7.3.3	Doporučení č. 3 – Dispoziční fond a Fond malých projektů Cíl 3	52
7.3.4	Doporučení č. 4 – zapojení infocenter	53
7.3.5	Doporučení č. 5 – navýšení personální kapacity při správě MA 21 ve Sdružení Krušné hory – západ	54
8	Diskuse.....	54
9	Závěr	55
	Přehled literatury a použitých zdrojů:	57
	Seznam použitých zkratk a symbolů	62
	Seznam obrázků	63
	Seznam tabulek	63
	Seznam příloh.....	64

1 Úvod

Politika ochrany životního prostředí prošla od počátku evropské integrace dynamickým vývojem. Ve smlouvě o založení Evropského hospodářského společenství nebyla o životním prostředí žádná zmínka a EHS nebyly v této oblasti svěřeny žádné kompetence ani rozpočtové zdroje. V současné době má Evropská unie na světové úrovni vedoucí postavení v boji za ochranu životního prostředí. Ochrana životního prostředí je v rámci EU regulována závaznými i nezávaznými mechanismy. Základem závazné regulace ochrany životního prostředí je Smlouva o EU, podle které musí být ochrana životního prostředí integrována do všech politik Evropského společenství s důrazem na udržitelný rozvoj.

V České republice je v dlouhodobějším vývoji od roku 2000 trend stavu životního prostředí stagnující s poměrně výraznými meziročními výkyvy. Prokázalo se, že neexistuje zcela přímá a okamžitá souvislost mezi vývojem tlaků na životní prostředí a jeho stavem, který je ovlivněn i řadou vnějších (člověkem neovlivněných) faktorů, mezi které patří např. teplotní a srážkové poměry. Současný stav životního prostředí je tak s ohledem na nejistý vývoj socioekonomických zátěží i dalších faktorů značně nestabilní a může mít v budoucnu výrazné výkyvy v pozitivním i negativním smyslu (Ministerstvo životního prostředí ČR, 2009).

Jak uvádí Hadač (1982) *"Dobře utvářená krajina je jednou z nejvýznamnějších složek zdravého životního prostředí člověka"*. Současně Hadač, Moldan, Stoklasa (1983) říkají *"Boj s přírodou nikdy neskončí vítězstvím člověka. Člověk nemůže porazit přírodu, protože by porazil sám sebe. Neskončí však ani vítězstvím přírody, protože i to by znamenalo zánik lidstva."*

Řešení místních ekologických problémů je v podstatě hledáním souladu (nebo rozumného kompromisu) mezi aspekty ekologickými, ekonomickými a sociálními, které nejsou oddělitelné, ale prolínají se a navzájem se ovlivňují a doplňují (Ministerstvo životního prostředí ČR, 1996).

Obce, zvláště ty venkovské, trpí nedostatkem organizační kapacity k iniciování rozvoje území, které sdílejí s ostatními obcemi. Východiskem k většímu zapojení obcí do péče o prostředí subregionu a k uvažování nad rozvojem v širších souvislostech jsou a mohou být sdružení obcí tzv. mikroregiony, které byly v roce 2001 transformovány na dobrovolné svazky obcí v souladu se Zákonem o obcích 128/2000 Sb.

Mikroregiony skýtají pro jednotlivé kraje velkou příležitost ke zvyšování absorpční kapacity a posilování profesionálního zázemí pro realizaci rozvojových záměrů, a to zvláště ve venkovských oblastech. Zároveň jsou příležitostí eliminovat některé nedostatky při výkonu samosprávy na malých obcích. Spolupráce obcí může efektivně fungovat díky managementu rozvoje, který je výkonným článkem svazku obcí a pomáhá jim řešit společné problémy a iniciovat rozvoj. Současně může přispívat k úspoře vynakládaných finančních prostředků při zajištění tzv. „sdílených služeb“ („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

Nejvýznamnější metodou řízení kvality ve veřejné správě je Místní Agenda 21. Vychází z mezinárodního zázemí (EU, OSN, OECD) a prosazuje partnerství a reálnou účast občanů na veřejném životě, která vede k udržitelnému rozvoji dané lokality (Kašpar, Petrová, 2006).

Úspěch Agendy 21 je úzce svázán se zapojením veřejné správy, a to jak měst a obcí, tak i sdružení obcí a jednotlivých mikroregionů.

2 Literární rešerše

2.1 Trvale udržitelný rozvoj

Cíl dosažení trvale udržitelného rozvoje byl zahrnut jak do Smlouvy o Evropském společenství, tak i do Smlouvy o Evropské unii. (Jech, Dlouhý, 2000)

Zřejmě nejznámější definici trvale udržitelného rozvoje uvedla předsedkyně Světové komise životního prostředí a rozvoje v rámci OSN G. H. Brundtlandová: „*Udržitelný rozvoj je takovým rozvojem, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost naplňovat je i generacím budoucím*“ (World Commission on Environment and Development, 1987).

Udržitelný rozvoj má tři rozměry: ekonomický, sociální, environmentální. Ekonomickým rozměrem rozumíme udržitelný hospodářský rozvoj spojený s rostoucími příjmy obyvatel. Obsahem sociálního rozvoje je potřeba důstojného života a rozvoje lidské osobnosti, vzdělání, zdraví, sociálního uznání, spravedlivosti, soudržnosti a rozvoje kultury. Aby tohoto bylo možné dosáhnout je nutné dobré fungování zejména rodiny, ale i obcí, občanské společnosti a veřejných institucí. Environmentální rozměr nutí zachovat dlouhodobě na přijatelné úrovni statky a služby, které lidské společnosti poskytuje příroda. (Centrum pro otázky ŽP UK, 2002)

2.1.1 Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky

Rada vlády pro udržitelný rozvoj ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR (dále jen MŽP ČR) vydala v roce 2010 dokument s názvem Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky. Publikace má seznámit se Strategickým rámcem udržitelného rozvoje České republiky laickou i odbornou veřejnost a tím zemi nasměrovat k prosperitě a udržitelnému rozvoji, tedy vyšší kvalitě života současné i budoucích generací. Časový horizont Strategického rámce udržitelného rozvoje České republiky je rok 2030 (MŽP ČR, 2010).

Dokument je v souladu s dalšími strategickými dokumenty EU a ČR, kterými jsou zejména Lisabonská strategie 2000-2010, Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost 2005-2008 a následně její aktualizovaná verze pro období 2008-2010 z nichž vychází Národní program reforem ČR 2006-2008 a jeho aktualizace 2008-2010; dále se jedná o dokument Strategie pro udržitelný rozvoj (2001) a aktualizovaná verze 2006 z nichž vychází Strategie udržitelného rozvoje ČR (2004) a

Aktualizace strategie udržitelného rozvoje ČR (2009). Na výše zmíněné Lisabonské strategii navazuje dokument Strategické obecné zásady Společenství pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost (2007-2013), Národní strategický referenční rámec 2007-2013 a Operační programy ČR 2007-2013 (MŽP ČR, 2010)

Důležitou úlohou Strategického rámce udržitelného rozvoje České republiky je jeho využití jako dlouhodobého rámce pro politické rozhodování v kontextu mezinárodních závazků, které byly již Českou republikou přijaty, či je Česká republika hodlá přijmout v rámci svého členství v organizacích jako je Organizace spojených národů (OSN), Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Evropská unie (EU) s tím, že je nutné respektovat specifické podmínky a potřeby České republiky (MŽP ČR, 2010).

Strategická vize udržitelného rozvoje České republiky byla rozvržena do následujících pěti prioritních os a ty následně do jednotlivých priorit (MŽP ČR, 2010):

Prioritní osa 1: Společnost, člověk a zdraví

Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život

Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace

Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost

Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace:

Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování

konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)

Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství

Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje

Prioritní osa 3: Rozvoj území

Priorita 3.1: Upevňování soudržnosti

Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území

Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické a územní plánování

Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita:

Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity

Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví

Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu

Prioritní osa 5: Stabilní a bezpečná společnost:

Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti

Priorita 5.2: Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru

Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti ke zvládnutí dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a zirk a posilování mezinárodních vazeb.

(MŽP ČR, 2010)

2.1.2 Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013

Ministerstvo zemědělství České republiky vydalo v dubnu 2006 dokument s názvem Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013. Tento dokument propojuje obecné cíle rozvoje evropského venkova, dle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 a cíle rozvoje venkova v České republice. Tyto cíle musejí reflektovat strategické rozvojové osy: konkurenceschopnost, ochrana přírody a životního prostředí, rozvoj a diverzifikace venkovského života. Mezi další úkoly Národního strategického plánu rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 patří zajišťování kooperace s dalšími nástroji politiky ČR a EU, kterými jsou např. politika soudržnosti, strukturální politika, ochrana přírodních zdrojů, rybářská politika apod. Efektivní využívání těchto nástrojů pak vytváří tolik potřebné synergické efekty (MŽP ČR, 2006).

Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 je rozvržen do následujících os a jejich cílů (MŽP ČR, 2006):

Osa I Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Cíl: Vytvořit silné a dynamické zemědělsko-potravinářské odvětví

Priority: I.1: Modernizace, inovace a kvalita
I.2: Přenos znalostí

Osa II Zlepšování životního prostředí a krajiny

Cíl: Vytvořit multifunkční zemědělské a lesnické systémy prospěšné životnímu prostředí, přírodě a krajině

Priority: II.1: Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičního zemědělských krajin
II.2: Ochrana vody a půdy
II.3: Zmírňování klimatických změn

Osa III Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Cíl: Vytvořit různorodé pracovní příležitosti a prorůstové podmínky pro atraktivní život na venkově

Priority: III.1: Tvorba pracovních příležitostí
III.2: Podmínky růstu a kvality života na venkově
III.3: Vzdělávání a místní partnerství

Osa IV Leader

Cíl: Iniciovat vytváření a rozvoj místních partnerství a využití vnitřního potenciálu venkova

Priority: Zlepšení řízení a mobilizace vnitřního rozvojového potenciálu venkova

(MŽP ČR, 2006)

2.2 *Místní Agenda 21*

Dokument Agenda 21 byl přijat v roce 1992 na summitu OSN v Rio de Janeiro. Tento nadnárodní strategický a akční plán stanovuje konkrétní postup vedoucí k udržitelnému rozvoji. Obsahem tohoto dokumentu je také specifikace účelu Místní agendy 21 (United Nations, 1994).

Kapitola 28 Agendy 21 říká: „Velké množství problémů a řešení obsažených v Agendě 21 má své kořeny na úrovni místních aktivit; participace a spolupráce místních úřadů bude proto faktorem určujícím úspěšnost realizace jejich cílů. Místní úřady vytvářejí, řídí a udržují ekonomickou, sociální a environmentální infrastrukturu, dohlížejí na plánování, formují místní politiku životního prostředí a předpisy a pomáhají při implementaci národní a subnárodní environmentální politiky. Protože jsou úrovní správy nejbližší lidem, sehrávají důležitou roli ve výchově, mobilizaci i při reakci na podněty veřejnosti a napomáhají tak dosažení udržitelného rozvoje“ (MŽP ČR, 1998).

„Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažitelných poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech, zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase“ (Provazníková R., 2009).

Jak je řečeno v Metodice pro místní Agendy 21 v ČR *„Místní Agenda 21 je programem rozvoje obce, regionu, který zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe“ (MŽP ČR, 2003).*

Místní Agenda 21 jako pokroková metoda zvyšování kvality veřejné správy využívá praktického uplatnění principů udržitelného rozvoje nejen na místní, ale i na regionální úrovni. Kromě toho se vyznačuje podstatnými synergickými efekty jako např. spokojenost obyvatel, aktivní zapojování obyvatel do veřejného života, kontrola směru, kterým se ubírá rozvoj obce případně regionu. Nejdůležitější roli zde

tvoří místní samosprávy tím, že zajišťují rozvoj a soulad regionu v klíčových oblastech, kterými jsou hospodářství, sociální oblast a životní prostředí (The Institution of Civil Engineers, 1998).

Nejdůležitější podmínkou úspěchu Místní Agendy 21 je aktivní zapojení veřejnosti do spolurozhodování o věcech veřejných. Nejde pouze o zapojení samotných občanů dotčených území, ale i o neziskové organizace, kulturní projekty, podnikatelské subjekty apod. Mnoho samospráv v České republice metodu Místní Agendy 21 již aktivně využívá a jednoduše definují její přínosy a cíle: „*Dělat správné věci správně*“ (Kašpar, Petrová, 2006).

2.2.1 Proces zavádění Místní Agendy 21 v České republice

V roce 1992 se Česká republika spolu s dalšími 170 státy světa zúčastnila Summitu Země, který proběhl v Rio de Janeiru v Brazílii. Na tomto summitu byly přijaty principy udržitelného rozvoje, ze kterých vychází také dokument Agenda 21 přijatý na tomto summitu (Místní Agenda 21, 2013c).

V České republice byla následně v roce 2004 ustanovena Radou vlády pro udržitelný rozvoj Pracovní skupina Rady vlády pro udržitelný rozvoj pro místní Agendy 21. Činnosti této pracovní skupiny mají za cíl zavést principy udržitelného rozvoje do praxe prostřednictvím místní Agendy 21. Pracovní skupina se zaměřuje na hledání způsobů šíření zkušeností a implementaci Místní Agendy 21 v obcích, krajích a mikroregionech České republiky. Pracovní skupina dále stanovila sadu kritérií, jejichž plnění stanoví na jaké úrovni se MA21 v dané obci, kraji, mikroregionu nachází (Místní Agenda 21, 2013c).

Následně byla vytvořena a spuštěna Databáze MA21. Tato databáze slouží municipalitám k prezentaci naplňované úrovně procesu MA21 podle oficiálně stanovených podmínek v sadě Kritérií MA21. Databázi provozuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, která je příspěvkovou organizací MŽP ČR (Místní Agenda 21, 2013c).

2.2.2 Analýza Místní Agendy 21 podle typů municipalit

Místní Agendu 21 může realizovat rozdílný typ municipalit. Je tedy nutné vyplnit při registraci do Databáze MA21 typ žadatele. Následující tabulka přehledně ukazuje počty jednotlivých typů municipalit v Databázi MA21.

Tabulka 1 - Místní agenda 21 podle typů municipalit – stav ke dni 13. 3. 2013

Municipalita	Počet
Malé obce	53
Obce	77
Statutární města	2
Kraje	6
Mikroregiony	10
Místní akční skupiny	8
Ostatní	28

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013d

2.2.3 Kritéria MA21

Aby bylo možné měřit kvalitu MA21, byla vytvořena sada Kritérií MA21, ta byla poté otestována v praxi několika obcí a krajů. Sledování plnění těchto kritérií jednotlivými zúčastněnými aktéry probíhá v rámci oficiální Databáze MA21. K již existujícím metodám zvyšování kvality ve veřejné správě (CAF, Balanced Scorecard, benchmarking) přidalo Ministerstvo vnitra ČR v roce 2006 Místní Agendu 21 (Kašpar, Petrová, 2006).

Benchmarking je metoda vzájemného srovnávání, zvyšování kvality, výkonu a učení se jeden od druhého. (Široký a kol. 2006)

CAF neboli Společný hodnotící rámec, který zpracoval Evropský institut pro veřejnou správu je nástrojem pro zvyšování kvality organizací veřejné správy

v Evropě. Jedná se o soubor devíti kritérií, jejichž pomocí je možno provést sebehodnocení organizace (Baláš a kol., 2010).

Balanced Scorecard (BSC) se překládá jako „metoda vyvážených ukazatelů“, nahlíží na všechny hlavní cíle a vize organizace ze čtyř různých stránek: finanční, zákaznické, inovační a z hlediska interních procesů (Kaplan, Norton, 1996).

Kritéria MA21 jsou členěna do čtyř kategorií D (nejnižší) – A (nejvyšší). Těmto kategoriím předchází ještě kategorie „Zájemci“. Každá kategorie má jasně stanovená kritéria, jimiž za použití konkrétních měřitelných ukazatelů je možné zhodnotit úroveň realizace procesu MA21 v dané municipalitě (Místní Agenda 21, 2013a).

K 1. 1. 2013 byla sada kritérií MA21 aktualizována tak, aby tato kritéria lépe vyhovovala rozdílným typům municipalit. Došlo tak k rozdělení subjektů do sedmi skupin podle typu:

Malá obec – obce s maximálním počtem obyvatel těsně pod 2000

Obec – dle § 1 Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích

Statutární město s městskými obvody nebo městskými částmi – dle § 4 Zákona č. 128/2000 Sb.

Mikroregion – sdružení několika obcí

Kraj – dle zákona č. 347/1997 Sb.

MAS – Místní akční skupina – právnická osoba, která je založená na principech místního partnerství. Účelem je podpora a rozvoj venkovského regionu.

Ostatní – soukromé, nevládní, neziskové organizace a firmy. Tyto organizace však zůstávají v MA21 zařazeni pouze v kategorii „Zájemci“ (Místní Agenda 21, 2013 a).

2.2.4 Přehled kategorií MA21

První kategorie Zájemci slouží k tomu, aby se obce, města, regiony či další subjekty informovali o tom, co jim MA21 může přinést, jaké jsou zkušenosti v praxi jiných obcí, zda vůbec je či není MA21 pro obec přínosem (Kašpar, Petrová, 2006)

Kategorie D již vyžaduje určitou součinnost obce, příp. dotčeného subjektu s MA21. Je nutné obsadit pozici oficiálního koordinátora MA21 (např. úředník, či nějaké pověřené sdružení). Poté již dochází k aktivnímu zapojování veřejnosti do plánování, rozhodování a realizace opatření, které ovlivňují život v obci či regionu (Kašpar, Petrová, 2006).

Do kategorie C jsou zařazeny subjekty, které si ustaví oficiální orgán samosprávy pro MA21, schválí oficiální dokument přihlášení se k MA21 např. v podobě deklarace, splňuje pravidla pro setkávání na veřejném fóru, které nabízí občanům dané lokality možnost rozhodovat o věcech veřejných. Velmi záleží na kvalitě propojení jednotlivých oblastí života v místě s představiteli daného subjektu (občanská sdružení, spolky, podnikatelské subjekty, politická reprezentace apod.) (Kašpar, Petrová, 2006).

Kategorie B vyžaduje propracovanou organizační strukturu obohacenou o řadu důležitých složek: vznik ucelené strategie udržitelného rozvoje daného regionu, vznik systému finanční podpory aktivit MA21 (např. evropské fondy či vlastní zdroje). Dalším prvkem je stanovení, sledování a vyhodnocování měřitelných indikátorů. Tyto indikátory si daný subjekt za aktivní účasti občanů může stanovit sám, nebo je může převzít z již existujících sad (např. sady společných evropských indikátorů ECI). Dále se může inspirovat u organizací, které již indikátory sledují delší dobu, např. iniciativa TIMUR, členové Národní sítě zdravých měst ČR atd. (Kašpar, Petrová, 2006).

Nejvyšší kategorie A soustřeďuje všechny předchozí kategorie do jednoho celku propojením všech činností subjektu, které respektují principy udržitelného rozvoje. Proces MA21 je strategicky řízen stálým orgánem rady (komise MA21). Subjekt musí zavést systém řízení kvality veřejné správy, např. ISO 9000, ISO 14000 nebo EMAS (Kašpar, Petrová, 2006)

2.2.4 Analýza Místní Agendy 21 podle kategorií

Jak jsem uvedla v předchozí části, kritéria MA21 rozdělují přihlášené municipality do kategorií A – D, dle splněných kritérií a dále pak je uvedena kategorie Zájemci a kategorie Ostatní. V následující tabulce je přehledně zobrazen stav jednotlivých kategorií k 13. 3. 2013.

Tabulka 2 - Celkový stav procesu MA21 k 13. 3. 2013

Kategorie	Počet
Kategorie A	0
Kategorie B	7
Kategorie C	37
Kategorie D	26
Zájemci	86
ostatní	28

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013d

2.2.5 Sada kritérií pro skupinu Mikroregiony

V mé diplomové práci se zabývám Analýzou aplikace agendy MA21 v podmínkách venkovského mikroregionu Krušné hory – západ. Pro hodnocení je nutné použít následující Sada kritérií pro skupinu Mikroregiony:

Tabulka 3 - Kategorie zájemci

č.	Kritérium	Ukazatel	Limit
i.	Zájem o zápis do evidence MA21	Vyplnění registračního formuláře do Databáze MA21	Ano/Ne
ii.	Kontaktní osoba MA21	Stanovení kontaktní osoby – zástupce právnické osoby	Ano/Ne
iii.	Zpětná vazba o stavu MA21	Pravidelné potvrzení zájmu o evidenci v Databázi MA21	Ano/Ne

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013a

Tabulka 4 - Kategorie D

č.	Kritérium	Č. uk.	Ukazatel	Limit
1.	Organizační struktura MA21	1.1	Ustanovení zodpovědného politika pro MA21	Ano/Ne
		1.2	Ustanovení koordinátora MA21 (v rámci kanceláře mikroregionu úřadu či organizace pověřené mikroregionem)	Ano/Ne
		1.3	Existence neformální skupiny pro MA21 (může být i oficiální orgán)	Ano/Ne
2.	Aktivní zapojování veřejnosti do oblastí plánování a rozhodování (typu kulaté stoly, fórum UR/MA21 aj.)	2.1	Plánování s veřejností (akční nebo komunitní plánování)	min. 1 plánovací akce za rok
3	Prezentace činností a výstupů MA21	3.1	Aktualizace webové stránky s informacemi o MA21	Informace o aktuálních aktivitách v daném roce na webu
		3.2	Uveřejňování zpráv o MA21 v regionálních/celostátních médiích	Minimálně 2 zprávy v médiích za rok
4.	Spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru	4.1	Společné zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci Ma21	Minimálně 1 společná aktivita za rok

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013a

Tabulka 5 - Kategorie C

č.	Kritérium	Č. uk.	Ukazatel	Limit
5.	Oficiální orgán mikroregionu k MA21	5.1	Ustanovení/existence orgánu valné hromady nebo jiného příslušného orgánu mikroregionu pro sledování postupu MA21 složeného ze zástupců veřejné správy, komerčního sektoru a neziskového sektoru	Ano/Ne Min. 1 zástupce z každého sektoru
6.	Oficiálně schválený dokument k MA21 (deklarace, charta apod.)	6.1	Schválení dokumentu k MA21 valnou hromadou mikroregionu	Ano/Ne
7.	Informace, vzdělávání a osvěta k UR a MA21	7.1	<i>Pořádání osvětových akcí/kampaní k UR (Den Země, Evropský týden mobility apod.) nebo aktivní spoluúčast na těchto akcích/kampaních v rámci obcí mikroregionu (mediální nebo jiná podpora ze strany mikroregionu pro obce)</i>	Minimálně 1 kampaň nebo akce za rok
8.	Sledování a hodnocení procesu MA21	8.1	<i>Projednání roční pravidelné zprávy o MA21 nebo akčního plánu zlepšování MA21 valnou hromadou nebo jiným příslušným orgánem mikroregionu</i>	Ano/Ne
9.	<i>Finanční podpora aktivit MA21 ze strany mikroregionu nebo jeho obcí</i>	9.1	<i>Schválení finanční podpory aktivit MA21 vyplývajících z komunitního plánování příslušným orgánem mikroregionu nebo některé z jeho členských obcí (možno jednorázová i systematická podpora)</i>	<i>Minimálně 1 x za rok</i>
10.	Pravidelné veřejné fórum	10.1	<i>Pořádání veřejného fóra UR/MA21 v mikroregionu</i>	Minimálně 1 x za rok

	UR/MA21 k celkovému rozvoji mikroregionu			
--	---	--	--	--

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013a

Tabulka 6 - Kategorie B

č.	Kritérium	Č. uk.	Ukazatel	Limit
11.	Strategický plán mikroregionu respektující principy UR nebo strategie UR mikroregionu	11.1	<i>Strategický plán k UR/strategie UR schválený valnou hromadou mikroregionu</i>	Ano/Ne
12.	Dílčí koncepce mikroregionu v souladu se strategickým plánem mikroregionu respektujícím principy UR nebo strategií UR mikroregionu	12.1	Dílčí koncepce, která naplňuje principy UR, schválená valnou hromadou mikroregionu	Prohlášení o naplňování principů UR uvedeno min. v 1 platné dílčí koncepci
13.	Systém finanční podpory mikroregionu pro realizaci opatření MA21	13.1	Schválení systému finanční podpory (nebo alespoň jeho dílčí části) zahrnujícího podporu MA21 radou nebo valnou hromadou mikroregionu	Ano/Ne
14.	Získávání externích zdrojů pro realizaci MA21	14.1	<i>Získávání externích zdrojů pro realizaci aktivit MA21 (externí dotace, granty aj.)</i>	Minimálně 1 aktivní externí zdroj nebo podaná žádost v roce
15.	Stanovení a sledování vlastních indikátorů MA21	15.1	<i>Stanovení a sledování vlastních indikátorů vyplývajících z komunitního plánování</i>	Ano/Ne
16.	Sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů UR	16.1	<i>Sledování mezinárodních indikátorů UR</i>	Ano/Ne
17.	Certifikované	17.1	<i>Absolvování případně</i>	Ano/Ne

č.	Kritérium	Č. uk.	Ukazatel	Limit
	proškolení koordinátora MA21		<i>aktuální účast koordinátora MA21 na akreditovaném školení pro koordinátory MA21</i>	
18.	Výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe v oblasti MA21	18.1	<i>Aktivní zveřejňování vlastních příkladů dobré praxe v rámci tematické akce regionálního/celostátního významu, příp. veřejně přístupné databáze</i>	Ano/Ne

Kritéria č. 12 a 13 nejsou po mikroregionech povinně požadována

Kritérium č. 16 bude sledováno pouze v případě, že bude k dispozici metodika sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů pro mikroregionální úroveň. Do této doby není pro uznání kategorie povinně vyžadován.

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013a

Tabulka 7 - Kategorie A

č.	Kritérium	Č. uk.	Ukazatel	Limit
19.	Oficiální orgán mikroregionu pro sledování stavu UR	19.1	Ustanovení orgánu rady nebo valné hromady mikroregionu	Ano/Ne
20.	Management kvality v rámci veřejné správy mikroregionu	20.1	Zavedení certifikovaného systému řízení kvality v rámci činnosti úřadů členských obcí mikroregionu (např. ISO, CAF, EMS, EMAS)	Ano/Ne
21.	Principy UR jsou v mikroregionu prakticky uplatňovány	21.1	<i>Udržení/zlepšování stávajícího stavu a vlivu na UR (dle vlastních nebo standardizovaných indikátorů)</i>	Zjištění stavu /vlivu minimálně 1 x za 3 roky
		21.1	<i>Udržení/zlepšování spokojenosti obyvatel s kvalitou života v mikroregionu a s procesem MA21</i>	Zjištění stavu minimálně 1 x za 3 roky

Kritéria č. 19 a 20 nejsou po mikroregionech povinně požadována

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013a

3 Cíle práce

Cílem mé diplomové práce je ověřit, jak se aktivní ochrana jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví uplatňuje v rozhodovací činnosti členských měst a obcí zájmového území a jak se tyto otázky řeší na úrovni venkovského mikroregionu – Svazku měst a obcí prostřednictvím Agendy MA 21. Současně je na základě získaných poznatků vypracován soubor konkrétních doporučení v zájmu objektivnějšího a efektivnějšího prosazování tomu odpovídajících zásad.

4 Metodika

Při vypracování této práce bude použita analýza vnějších a vnitřních vztahů zájmového území, rešerše dostupných jako i inspirativních pramenů k zadanému tématu, sběr a vyhodnocení dat prostřednictvím vlastního šetření, které proběhlo pomocí dotazníkového šetření. V závěru práce dojde k sumarizaci získaných poznatků a jejich vyhodnocení a návrhu konkrétních opatření a doporučení. Využívám metodu popisnou, analýzu a syntézu, přičemž všechny potřebné poznatky čerpám z dostupné literatury a dalších odborných textů, včetně internetových zdrojů. Všechny odkazy na výše uvedené literární zdroje jsou soustředěny do seznamu použité literatury, který se nachází v závěrečné části celé práce.

5 Popis a charakteristika studijního území

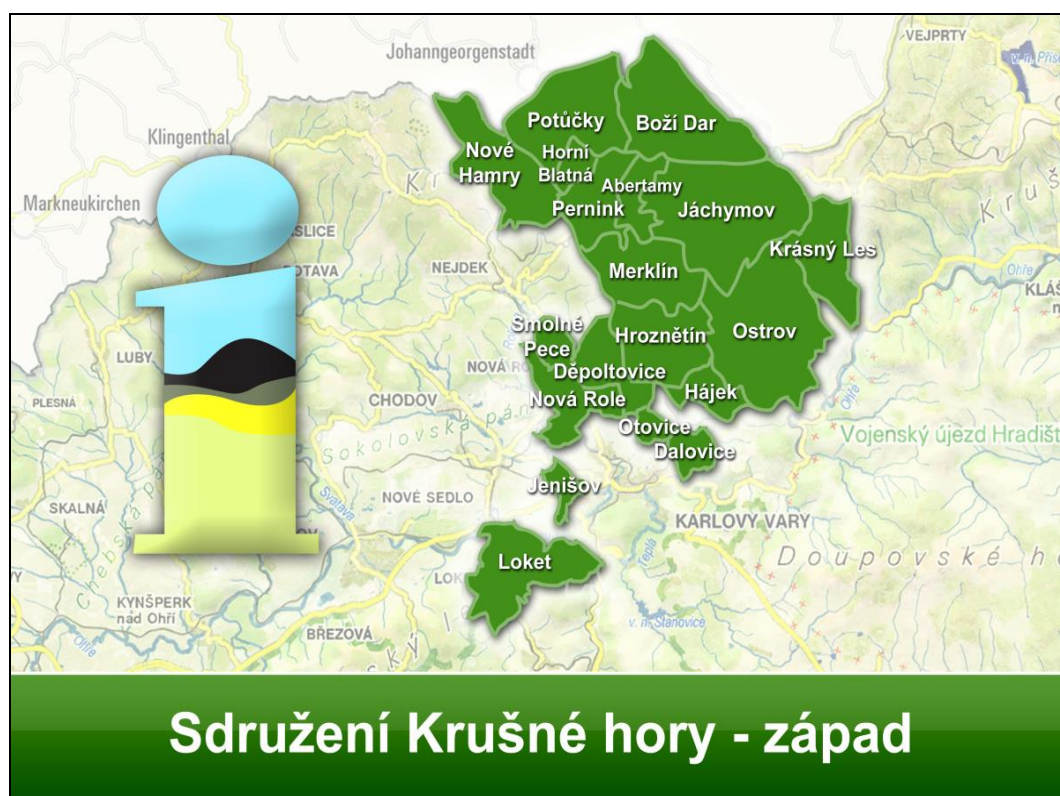
5.1 Sdružení Krušné hory - západ

Sdružení Krušné hory - západ bylo založeno za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu, propagace kulturních, společenských a sportovních aktivit v regionu (Krajcová, 2012).

Sdružení působí v Karlovarském kraji na území 22 členských obcí, kterými jsou: Město Abertamy, Město Boží Dar, Obec Dalovice, Obec Děpoltovice, Obec Hájek, Město Horní Blatná, Město Hroznětín, Město Jáchymov, Obec Jenišov, Obec Krásný Les, Město Locket, Obec Merklín, Město Nová Role, Obec Nové Hamry, Město Ostrov, Obec Otovice, Obec Pernink, Obec Potůčky, Obec Sadov, Obec Smolné Pece, Obec Šemnice, Obec Velichov (Krajcová, 2012).

Sdružení směřuje svoji činnost k postupnému zviditelnění dotčené oblasti, zkvalitnění životního prostředí, propagací vytváří podmínky pro ekonomické zajištění tohoto záměru a je nositelem záruk, že finanční prostředky účelně a efektivně využije. Činnost Sdružení ve všech oblastech důležitých pro rozvoj regionu je vykonávána v souladu s platnou legislativou zejména zákonem o obcích (Sdružení Krušné hory – západ, 2006).

Obrázek 1 - Sdružení krušné hory - západ

Zdroj: Sdružení Krušné hory – západ, 2012

5.2 Základní údaje o Sdružení Krušné hory - západ

5.2.1 Poloha

Mikroregion Krušné hory západ se nachází v okrese Karlovy Vary a částečně zasahuje do okresu Sokolov, ve kterém leží jedna členská obec – město Locket. Okres Karlovy Vary leží ve východní části Karlovarského kraje, za jižním koncem okresu Karlovy Vary potom nalezneme město Locket, které spadá do okresu Sokolov. Severní hranici mikroregionu Krušné hory – západ tvoří státní hranice České republiky a Spolkové republiky Německo, východně mikroregion sousedí s Ústeckým krajem, západně a jižně s okresem Sokolov („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

5.2.2 Přírodní podmínky

Mikroregion je především horská oblast, která se nevyznačuje silnou zemědělskou činností, neboť to ani nebyl v minulosti hlavní krajinnotvorný prvek, kterým je dostatek lesních porostů, jejichž rozmístění je dnes víceméně podmíněno potenciálním zemědělským využitím půdy. I přesto, že lesní půda zaujímá o polovinu větší podíl než zemědělská půda, tj. 9,7 % z celkové výměry regionu, je hluboko pod krajskými (34,4 %) i národními (33,5 %) hodnotami. Větší než pětiprocentní podíl z půdního fondu mají v mikroregionu už pouze ostatní plochy (9,2 %) a louky a trvalý travní porost (6 %) („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

5.2.3 Krajina

Přes severní část území Sdružení Krušné hory – západ dále na východ do Ústeckého kraje se rozprostírají Krušné hory. Jejich nejvyšší bod je Klínovec (1 244 m.n.m).

Na vzhledu současné krajiny mikroregionu Krušné hory – západ měla výrazný podíl zejména důlní činnost. Důlní činnost měla díky nalezištím stříbra, cínu a později

uranu v Jáchymově nepříznivý vliv pro rozvoj, a tak se po staletí podílela na přetváření a modelaci zdejší krajiny („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

5.2.4 Obyvatelstvo

K 1. lednu 2012 mělo Sdružení Krušné hory – západ 41 196 obyvatel a rozlohu 415,58 km² (tab. 8). Hustota osídlení je tudíž 99,13 obyvatel na 1 km². Pro srovnání: Česká republika má rozlohu 78 866 km² a 10 513 209 obyvatel, tudíž hustota osídlení je 133,30 obyvatel na 1 km² (Český statistický úřad, 2013 c).

Tabulka 8 - Počet obyvatel členských obcí

Obec	Rozloha (ha) Stav ke dni 31. 12. 2011	Počet obyvatel Stav ke dni 1. 1. 2012
Abertamy	870	1 273
Boží Dar	3 791	204
Dalovice	628	1 900
Děpoltovice	1 287	363
Hájek	875	525
Horní Blatná	563	506
Hroznětín	2 379	1 922
Jáchymov	5 110	2 958
Jenišov	518	935
Krásný Les	2 269	309
Loket	2 673	3 114
Merklín	2 341	1 122
Nová Role	1 353	4 092
Nové Hamry	2 511	337
Ostrov	5 042	17 222
Otovice	442	713
Pernink	1 571	715
Potůčky	3 200	479
Sadov	1 934	1 235
Smolné Pece	645	128
Šemnice	1 321	596
Velichov	235	548
CELKEM	41 558	41 196

zdroj: Český statistický úřad, 2013a, Český statistický úřad, 2013b

5.3 Vnější vztahy Sdružení Krušné hory - západ

Účelem Sdružení Krušné hory – západ je podpora rozvoje cestovního ruchu, propagace společenských, kulturních a sportovních aktivit v regionu (Krajcová, 2012).

Důležitým aspektem je i přeshraniční spolupráce obcí, kterou zajišťují společné projekty, na které jsou získávány finanční prostředky sloužící jako podpora rozvoje mikroregionu Krušných hor (Krajcová, 2012).

Sdružení Krušné hory západ jako garant vzájemné spolupráce a koordinace působí v udržitelném rozvoji cestovního ruchu v regionu (Krajcová, 2012).

Sdružení svou činnost směřuje k vyšší kvalitě životního prostředí a zviditelnění regionu (Krajcová, 2012).

Sdružení dále svou činností přispívá k vytváření lepších podmínek při vzdělávání, zejména pořádáním seminářů a vzdělávacích kurzů pro neziskové organizace, samosprávu, státní správu, školy a případné další zájemce (SKH-Z, 2013a).

V současné době je realizován projekt Budování kapacity pro rozvoj regionu Krušné hory – západ. Projekt je realizován za podpory Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad (Sdružení Krušné hory - západ, 2013c).

5.4 Vnitřní vztahy Sdružení Krušné hory – západ

Statutárními orgány Sdružení Krušné hory – západ jsou: Valná hromada, Rada Sdružení, předseda a místopředseda Sdružení a jednatel Sdružení (Sdružení Krušné hory - západ, 2013b).

Valná hromada je nejvyšším orgánem Sdružení a jejími členy jsou všichni členové sdružení (Sdružení Krušné hory - západ, 2013b).

Rada Sdružení je volena Valnou hromadou sdružení, volební období jsou čtyři roky. Rada Sdružení je sedmičlenná. Rada Sdružení zajišťuje realizaci rozhodnutí Valné hromady Sdružení, řídí a odpovídá za běžný chod Sdružení (SKH-Z, 2013b).

Statutárním orgánem Sdružení je Předseda, který zastupuje Sdružení navenek (Sdružení Krušné hory - západ, 2013b).

Valnou hromadou je na čtyři roky volen Místopředseda Sdružení, který má podpisové právo. Místopředseda Sdružení zastupuje Předsedu Sdružení po dobu jeho nepřítomnosti (Sdružení Krušné hory - západ, 2013b).

Za organizační chod sdružení odpovídá Jednatel sdružení, který je na dobu čtyř let jmenován Radou Sdružení. Činností jednatele je zajištění realizace rozhodnutí Rady Sdružení a odpovědnost za organizační chod Sdružení (Sdružení Krušné hory - západ, 2013b).

6 Současný stav řešené problematiky

6.1 Strategie rozvoje Sdružení Krušné hory – západ 2008-2013

Sdružení Krušné hory – západ v roce 2009 požádalo o členství Národní síť Zdravá města, obce a regiony ČR. Následně požádalo o grant z Revolvingového fondu MŽP ČR na projekt „Místní Agenda 21 v regionu Krušné hory – západ“, aby v plné míře mohlo realizovat svůj projektový záměr a seznámit občany s metodou Komunitního plánování v terénu (Krajcová, 2013).

Sdružení má vypracovanou Strategii rozvoje 2008 – 2013, která je členěna podle jednotlivých strategických rozvojových oblastí, obsahuje návrhy aktivit a projektů, z nichž některé jsou jasné a zřetelné (konkrétně vymezeny věcně, místně, časově, finančně atd.), jiné jsou podstatně méně determinované. Na úrovni jednotlivých projektů byly mj. stanoveny cíle a pokud možno i objektivní ověřitelné ukazatele pro jejich dosažení („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

Za zajištění přípravy a realizaci jednotlivých akcí (projektů) zodpovídá vždy jeho nositel, tj. obec (pokud jím není zástupce ze soukromého či neziskového sektoru), který se rozhodne, zda bude navrhované projekty realizovat sám vlastními silami, nebo ve spolupráci s dalšími významnými místními aktéry („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

Vzhledem k omezeným zdrojům (finančním, materiálním, lidským), jenž jsou pro mikroregion Krušné hory – západ limitující, a potenciální provázanosti jednotlivých akcí, není možné začít jednotlivé akce realizovat paralelně. Výběr a realizace jednotlivých aktivit, stejně tak jako naplňování vlastního akčního plánu, bude záviset zejména na aktivitě a schopnostech místních aktérů, na míře jejich spolupráce, množství disponibilních finančních zdrojů a celkové koordinaci jednotlivých aktivit. Jelikož je akční plán nejrychleji zastarávající částí celého programového dokumentu, je možné říci, že se jedná o otevřený pracovní dokument, který bude průběžně aktualizován, zpřesňován, rozpracováván a upravován dle konkrétní situace a vývoje vnějšího prostředí tak, aby skýtal co největší oporu rozvojovým činnostem v regionu („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

Strategie rozvoje stanovila následující cíle:

1. Zlepšení kvality životního prostředí, rozvoj venkova, vytvoření kvalitních podmínek pro obyvatele a život v obci
  2. Rozvoj infrastruktury
  3. Rozvoj cestovního ruchu a volnočasových aktivit
- („Mariánskolázeňsko“, d.s.o., 2008).

6.2 Konkrétní aktivity Sdružení Krušné hory – západ v procesu implementace principů MA21

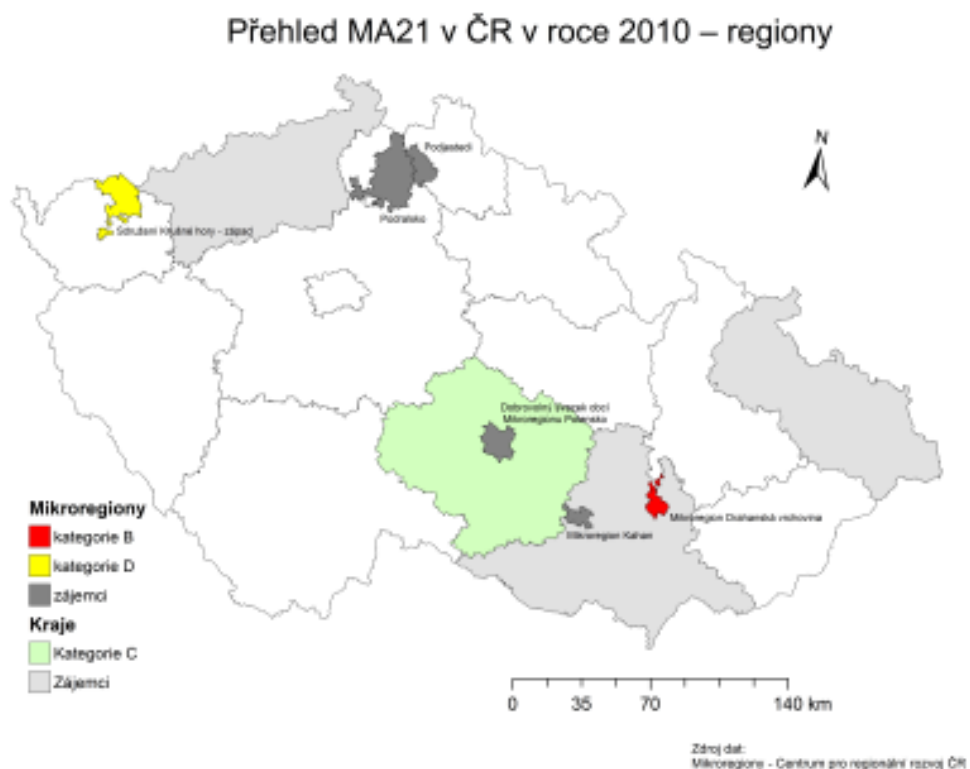
Sdružení Krušné hory – západ bylo od roku 2010 do roku 2012 v Databázi MA21 vedeno v kategorii D (obr. č. 2), došlo tedy ke splnění sady indikátorů tak, aby Sdružení mohlo postoupit z kategorie Zájemci do kategorie vyšší. Konkrétně se jednalo o následující kroky:

- Nákup vybavení koordinátora – byl zakoupen dataprojektor, 4 ks USB, inkoustová tiskárna, pevný záložní disk a antivirový program.
- Management projektu – zaměstnána 1 osoba jako koordinátor projektu na Dohodu o provedení práce.
- Školení koordinátora – probíhalo průběžně v roce 2009 a 2010 v rozsahu celkem 46 hodin / 1 osoba.
- Schválení komise pro MA21 v regionu Krušné hory západ – komise byla schválena valnou hromadou sdružení 9. 6. 2010.
- Plánování s veřejností – 2. 7. 2009 proběhlo na obecním úřadě v Perninku komunální plánování projektu Kontribučenská sýpka v Perninku. Informace byly zveřejněny na webových stránkách, ve zpravodaji města, na plakátech, bylo vyrobeno 100 infoletáků, 50 dotazníků, dokument 25 stran A4.
- Pánování s veřejností – využití pozemku po rekultivaci v Otovicích. Komunitní plánování se uskutečnilo 24. 9. 2009 na obecním úřadě v Otovicích. Informace byly zveřejněny na webových stránkách, ve zpravodaji města, na plakátech, bylo vyrobeno 100 ks infoletáků, 50 dotazníků, dokument 25 stran A4.
- Workshop – kulatý stůl s veřejností o komunitním plánování – 5. 3. 2010 se na obecním úřadě v Perninku uskutečnilo seznámení občanů s výstupy ankety „Kontribučenská sýpka“ a 4. 3. 2010 se na základní škole v Otovicích uskutečnilo seznámení občanů s výstupy ankety „Využití pozemku po rekultivaci“.
- Kulatý stůl Komise MA21 s podnikatelským a občanským sektorem (Společná akce mikroregionu a partnerů MA21) – 15. 9. 2009 při jednání valné hromady Místní akční skupiny Krušné hory západ, o.s., a 16. 4. 2010 při otevření nového kulturního centra Perník. Dále byl 22. 4. 2010 uskutečněn seminář v kulturním centru Pernink, kde se uskutečnilo společné komunitní plánování s Místními akčními skupinami Karlovarského kraje.
- Komunitní plánování ve venkovském a městském sektoru - komunitní plánování ve vybraných obcích a mikroregionu – proběhlo v obcích Pernink, Otovice, Krásný Les, Smolné Pece a Nová Role v červenci a září 2009 a v únoru, březnu, dubnu, květnu a červnu 2010.

- Rekonstrukce a úprava webových stránek www.skhz.cz - MA21 v regionu Krušné hory – západ – probíhá čtvrtletně.
- Propagační leták (materiál) o realizaci projektu v regionu MA21 Krušné hory – v každé obci, kde bylo provedeno Komunitní plánování bylo provedeno dotazníkové a anketní šetření z kterého byl zpracován kvalitní podklad pro rozvoj dané obce. Na každou obci byla zpracována prezentace, plakát a pozvánky.
- Zpracování sociologického průzkumu, seznámení s výstupy – v průběhu května a června 2010 bylo provedeno Anketní šetření v zúčastněných obcích. Výstupem byl dokument 45 stran A4, který je k dispozici na webových stránkách Sdružení krušné hory západ (Krajcová, 2012).

Obrázek 2 - Přehled MA21 v ČR v roce 2010 - regiony

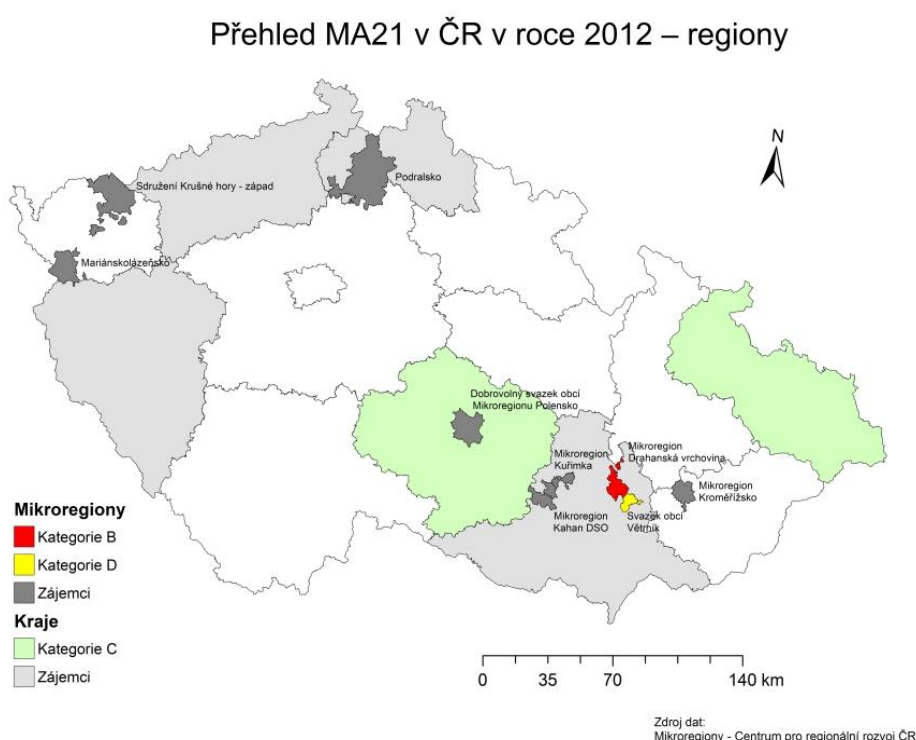

Zdroj: Místní Agenda 21, 2012

Vzhledem ke skutečnosti, že do systému nebyly pravidelně zanášeny a aktualizovány informace o realizovaných aktivitách, bylo Sdružení Krušné hory západ znovu v roce 2012 přerazeno do kategorie Zájemci (obr. č. 3). Šlo však spíše o administrativní

pochybení jednatelky sdružení, která je ve struktuře MA21 vedena jako koordinátor projektu, nedocházelo k aktualizaci dat v systému, a proto bylo administrátorem databáze vyhodnoceno, že aktivity neprobíhají a Sdružení Krušné hory západ bylo následně přerazeno do kategorie Zájemci. Na začátku roku 2013 došlo ze strany koordinátora projektu k aktualizaci dat v databázi MA21 a dá se tudíž předpokládat, že statut Kategorie D bude Sdružení Krušné hory západ opět potvrzen (Krajcová, 2013).

Obrázek 3 - Přehled MA21 v ČR v roce 2012 - regiony

Zdroj: Místní Agenda 21, 2013b

6.3 Rozvojové projekty Sdružení Krušné hory – západ

Sdružení Krušné hory – západ realizuje v rámci MA21 řadu projektů. Nejvýznamnějším projektem je nyní projekt s názvem „Budování kapacity pro místní rozvoj v regionu Krušné hory – západ“. Tento projekt byl podpořen Evropskou unií prostřednictvím Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severozápad. V projektu se jedná o vytvoření prvotních projektových dokumentací

pro 21 obcí, které jsou členy Sdružení Krušné hory – západ. Celková hodnota projektu je 4,9 mil. Kč, z této částky bude dotace EU činit 85% (Krajcová, 2013).

Aby bylo možné hovořit o projektu, který je realizován v rámci MA21, je nutné, aby projekt byl realizován v rámci komunitního plánování. Tato podmínka je splněna, všechny projektové záměry byly projednány na veřejných jednáních zastupitelstev obcí a jsou v souladu s rozvojovými plány jednotlivých obcí a mají také podporu široké veřejnosti. Součástí projektu jsou následující projektové dokumentace (Krajcová, 2013):

Abertamy – Prostranství před Základní školou – celková revitalizace

Boží Dar – Krušnohorský víceúčelový sportovní areál, objekt zázemí

Dalovice – Rekonstrukce náměstí, rekonstrukce části ulice Letní, rekonstrukce části ulice Horní

Děpoltovice – Rekonstrukce místní komunikace Mezirolí – Rekreační oblast Děpoltovice

Hájek – In-line dráha – Sportoviště / In-line dráha – Příjezdová komunikace a parkoviště

Horní Blatná – Multifunkční centrum infrastruktury a veřejného života

Hroznětín – Výstavba protipovodňového valu

Jáchymov – Sadové a stavební úpravy Nového hřbitova v Jáchymově / Parkoviště na tř. Dukelských hrdinů

Jenišov – Cyklostezka podél Chodovského potoka v k.ú. Jenišov

Krásný Les – Obec Krásný Les, jednotná kanalizace a ČOV, projekt pro SP

Loket – Město Loket, k. ú. Nadlesí – Splašková kanalizace a ČOV, projekt pro SP

Merklín – Rekonstrukce fotbalového areálu

Nová Role - Stavební úpravy č. p. 236, Nová Role – Multifunkční využití budovy občanské vybavenosti – veřejná správa a služby

Nové Hamry – Komunikace pod kostelem / Odstavná plocha u nádraží / Chodník v Blatenské ulici – geometrický plán

Ostrov – PD – bývalé pivovarské sklepy u kláštera – sanace a stabilizace objektu / U nemocnice 1202 – Rozšíření kapacity Domova pro seniory / PD Ostrov, využití objektu bývalé městské knihovny na společenské centrum pro seniory

Otovice – Nová dešťová kanalizace / Nová tělocvična

Pernink – Celková rekonstrukce kontribučenské sýpky a jejího okolí / Stezka pro pěší

Potůčky – od obce Potůčky nebyla poptávka

Sadov – obce přistoupila do Sdružení Krušné hory – západ až po zahájení projektu, nebylo ji tedy možné do projektu zapojit

Smolné Pece – Dopravní řešení křižovatky v intravilánu obce

Šemnice – Humanizace okolí bytovek Sedlečko

Velichov – Revitalizace obytné zóny Velichov – u panelového domu a bytovek

(Krajcová, 2013)

6.4 Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – západ v Místní agendě 21

Sdružení Krušné hory – západ si nechalo v roce 2010 zpracovat Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – západ v Místní agendě 21. V rámci tohoto průzkumu bylo v pěti vybraných členských obcích Sdružení Krušné hory - západ zpracováno dotazníkové šetření s cílem zjistit zapojení obyvatel do komunitního plánování. Pro průzkum byly vybrány obce Krásný Les, Nová Role, Otovice, Pernink a Smolné Pece, kde občané měli možnost se při veřejném setkání seznámit s Národní sítí zdravých měst a především s principem komunitního plánování prostřednictvím Místní agendy 21. Na tomto základě bylo provedeno dotazníkové a anketní šetření v uvedených obcích, aby bylo zjištěno, které body jsou z pohledu občanů potřebné a je nutné je řešit. Soubor pro region zahrnoval 200 respondentů, z nichž muži činili 77,80 % a ženy 22,20%. Nejsilněji byla zastoupena věková kategorie 27 – 39 let (1/4 respondentů), kategorie 40-54 let a 70 – 84 let (necelých 25 %), kategorie 55 – 69 let (17%), kategorie 26 let a méně (8 procent) a kategorie 85 let a více (4%). V anketách i dotaznících byly navrženy takové otázky, které by mohly řešit problémy, které pociťují občané a které jsou považovány za žádoucí a potřebné podle názoru většího počtu významných lokálních aktérů a jsou také pokládána těmito lokálními aktéry za uskutečnitelná.

Sběr dat prostřednictvím dotazníků proběhl v období červenec 2009 – červen 2010 („Mariánskolázeňsko“, 2010).

Z provedeného šetření vyplynulo, že největší problém obyvatelé obcí vidí následujících oblastech:

- pracovní příležitosti
- dopravní infrastruktura
- dostupnosti bydlení
- možnost kulturního vyžití

(„Mariánskolázeňsko“, 2010)

7 Výsledky, návrh a přínos práce

7.1 Dotazníkové šetření v obcích

Pro potřeby mé diplomové práce jsem ve členských obcích Sdružení Krušné hory – západ provedla dotazníkové šetření, které slouží ke zjištění aktuálního stavu a potřeb jednotlivých obcí v rámci jejich rozvoje. Dotazníkového šetření se zúčastnili zástupci jednotlivých obecních úřadů, ve valné většině odpovídali samotní starostové jednotlivých obcí. Na základě tohoto šetření vznikl soubor doporučení pro Sdružení Krušné hory – západ a konkrétní návrhy řešení problematických oblastí, které popisují v další části mé diplomové práce.

Struktura dotazníku byla následující:

Dotazník pro představitele obcí SKH-Z

OBEC: .....

Která oblast je prioritou řešení pro Vaši obec? (prosím vyberte oblast a stručně popište konkrétní problém)

- ♣ **Infrastruktura** .....
- ♣ **Životní prostředí** .....
- ♣ **Občanská vybavenost** .....
- ♣ **Komunitní život v obci** .....

- ▲ Památky .....
- ▲ Ostatní .....

1. INFRASTRUKTURA

a) Jaká je možnost dopravního spojení s Vaší obcí?

autobusová doprava / doprava železnicí / auta *

– parkovací kapacita v obci: *je dostačující/ je potřeba navýšení / je nedostatečná **

b) Cyklostezky – k dopravě cyklistů jsou ve Vaší obci využívány:

silnice / chodníky / cyklostezky *

- máte na k.ú. vlastní cyklostezku?

ANO / NE *

c) Prochází Vaší obcí turistické stezky značené KČT?

ANO / NE *

d) Naučně-poznávací stezky

ANO / NE *

e) Podporujete vodáckou turistiku (pokud Vaší obcí protéká řeka)

ANO / NE *

2. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

a) Řešíte v obci znečištění ovzduší, vody, půdy?

ANO / NE *

b) Nachází se ve vaší obci nějaké problémové oblasti?

ANO / NE *

- pokud ANO, jaké .....

c) Jsou ve vaší obci firmy, které znečišťují ovzduší? (počet .....

ANO / NE *

- pokud ANO, jaké .....

d) Je v k.ú. vaší obce chráněná oblast?

ANO / NE *

- pokud ANO, jaká .....

e) Jaké aktivity jste realizovali v oblasti ochrany ŽP?

např.: výsadba zeleně, obnova parků, výsadba stromů, apod.? příp. jaké další

.....
 .....
 .....

f) Zapojují se obyvatelé vaší obce do ochrany přírody v obci (výsadba nové

zeleně, úpravy parků, dětská hřiště, a další pořádaných akcí)?

ANO / NE *

- pokud ANO, do jakých akcí .....

g) Zajišťujete recyklaci odpadu? (instalované kontejnery, třídírny atd.)

ANO / NE *

- pokud ANO, jaké .....

h) Jsou ve vaší obci organizace zabývající se ochranou ŽP?

ANO / NE *

(myšlivci, rybáři, ČSOP)?

- pokud ANO, jaké .....

f) Organizujete ve spolupráci se školami akce

„Prevence bezpečné dopravy“?

ANO / NE *

3. OBČANSKÁ VYBAVENOST:

- Jaké je ve vaší obci sportovní vyžití?

a) Hřiště pro míčové hry?

ANO / NE *

b) Venkovní sportoviště?

ANO / NE *

c) Sportovní kluby

ANO / NE *

- pokud ANO, jaké .....

d) Pravidelné sportovní akce

ANO / NE *

e) Aktivity obce prováděné v této oblasti

(cyklistické závody, závody na lyžích, maratony pod.).

ANO / NE *

- pokud ANO, jaké .....

f) Máte v obci Sdružení působící na daném území

ANO / NE *

(KČT, oddíly mládeže, TJ apod.)?

- pokud ANO, jaké .....

- Jaké je ve vaší obci kulturní vyžití

a) Je ve vaší obci kulturní zařízení?

ANO / NE *

b) Je ve vaší obci kino?

ANO / NE *

c) Pořádáte ve vaší obci společenské akce

ANO / NE *

(plesy, slavnosti, tradiční akce, apod.)

- pokud ANO, jaké .....

d) Je ve vaší obci zřízeno informační centrum

ANO / NE *

e) Máte v obci kostel, kapličku, hřbitov?

ANO / NE *

* nehodící se škrtněte

7.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření v obcích Sdružení Krušné hory – západ

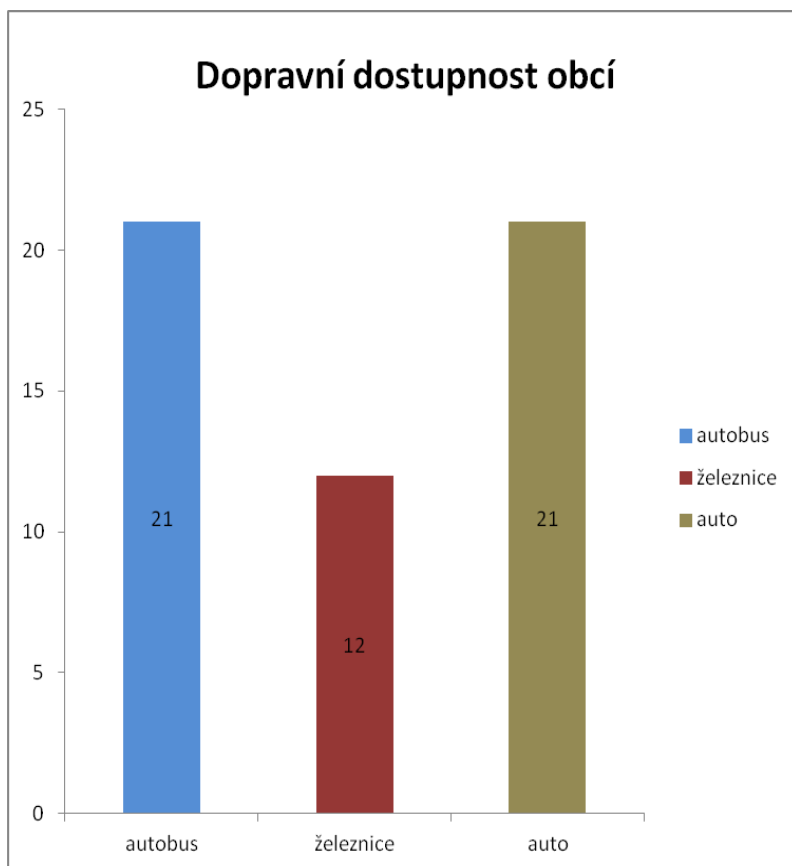
Dotazníkového šetření se zúčastnilo 21 obcí. Zástupci těchto obcí odpovídali v následujících kategoriích takto:

7.2.1 Infrastruktura

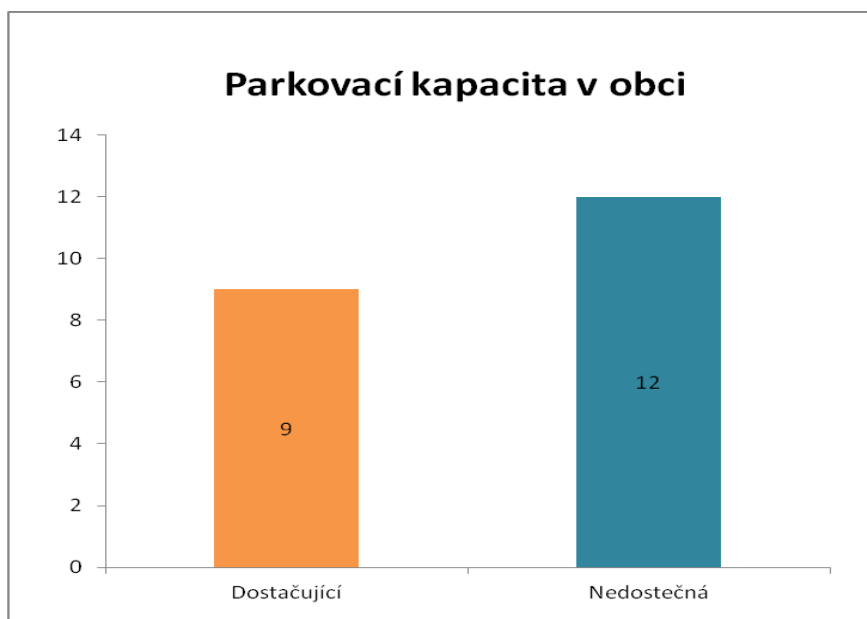
V rámci dotazníkového šetření v oblasti infrastruktury jsem se zaměřila zejména na dopravní dostupnost obcí, dostatečnost parkovací kapacity v obci a vybudovanou infrastrukturu cestovního ruchu.

Obrázek 4 - Dopravní dostupnost obcí

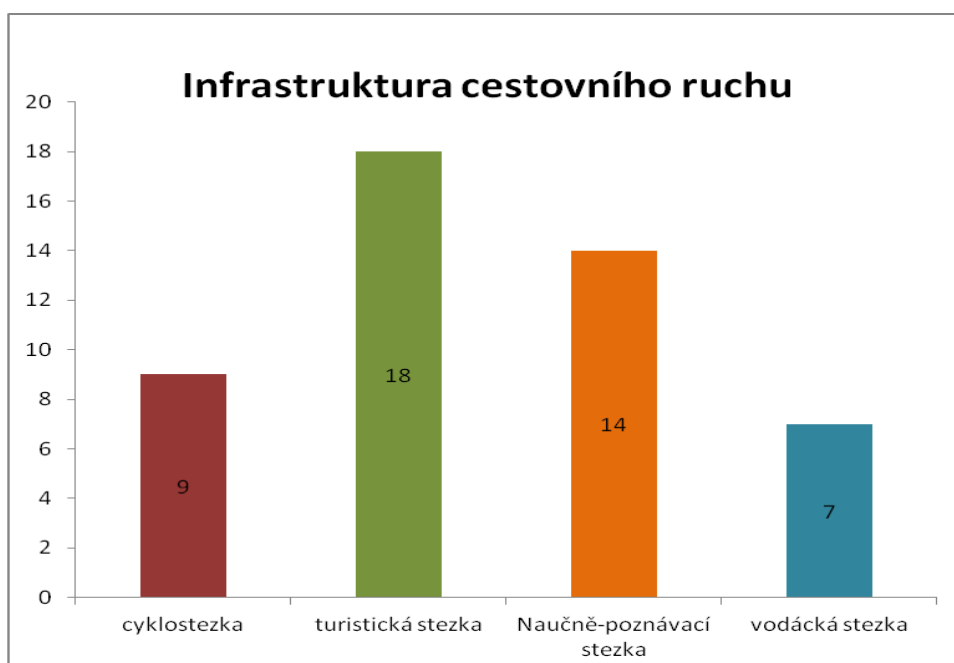
Jak vyplývá z grafického znázornění, všech 21 obcí je dobře dostupné autobusem i autem, ve dvanácti obcích je železniční stanice.

Obrázek 5 - Parkovací kapacita v obci

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že v nadpoloviční většině obcí je parkovací kapacita nedostatečná a je nutné její navýšení.

Obrázek 6 - Infrastruktura cestovního ruchu

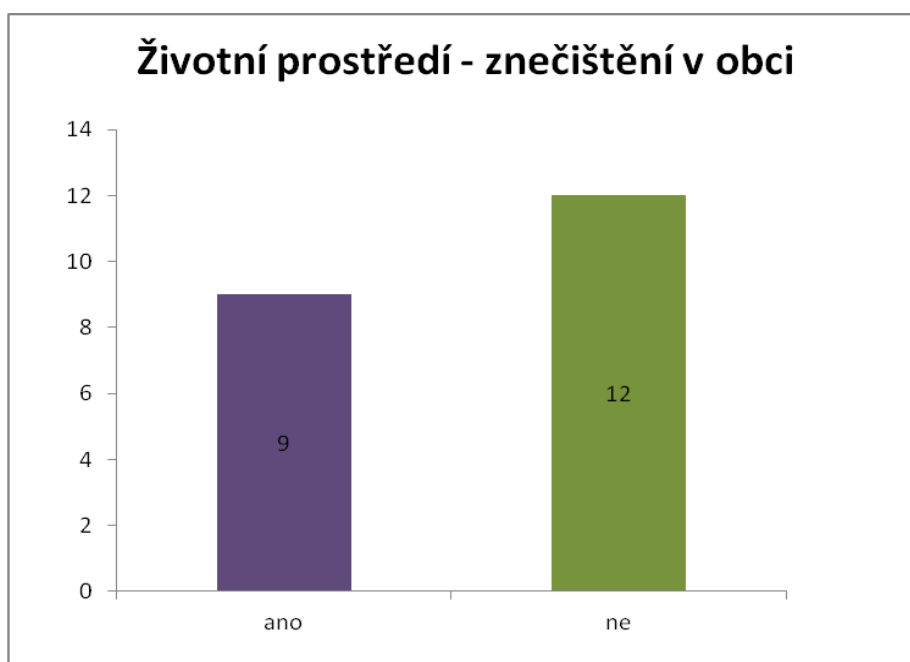
Dle dotazníkového šetření bylo zjištěno, že nejvíce v obcích nalezneme turistické stezky, na druhém místě jsou naučně-poznávací stezky následované cyklostezkami a

na posledním místě jsou vodácké stezky. Vodácké stezky se vyskytují pouze v obcích, kterými protéká větší řeka.

7.2.2 Životní prostředí

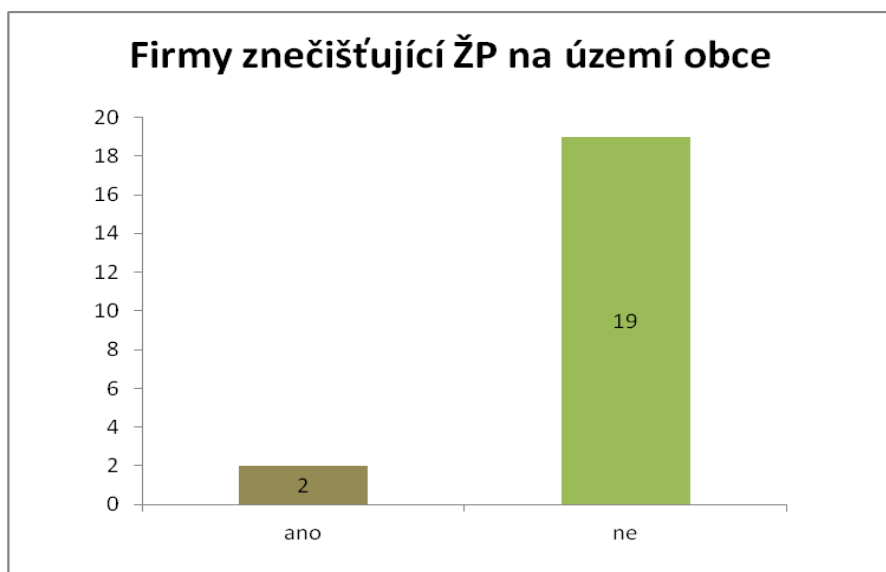
V rámci dotazníkového šetření v oblasti životního prostředí jsem se zaměřila zejména na znečištění životního prostředí v obcích, na firmy znečišťující životní prostředí, které mají sídlo v obcích, výskyt chráněných oblastí, realizaci aktivit v oblasti ochrany životního prostředí, recyklaci odpadu, zapojení občanů do ochrany životního prostředí a výskyt subjektů působících v oblasti ochrany životního prostředí v obcích.

Obrázek 7 - Aktuální problémy znečištění životního prostředí (půdy, vody nebo vzduchu) v obci

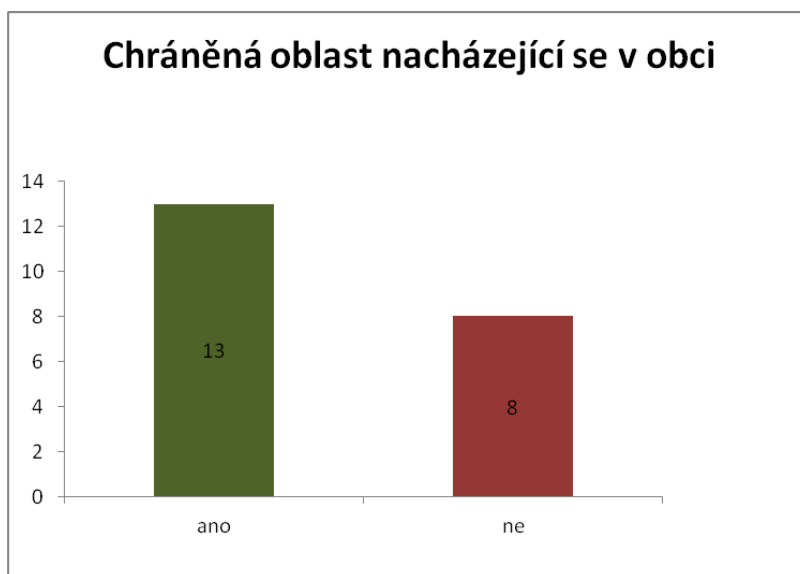
Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že dvanáct obcí neřeší v současné době problémy znečištění životního prostředí, devět obcí uvedlo, že mají problémy se znečištěním.

Obrázek 8 - Společnosti nacházející se v obci, které znečišťují životní prostředí

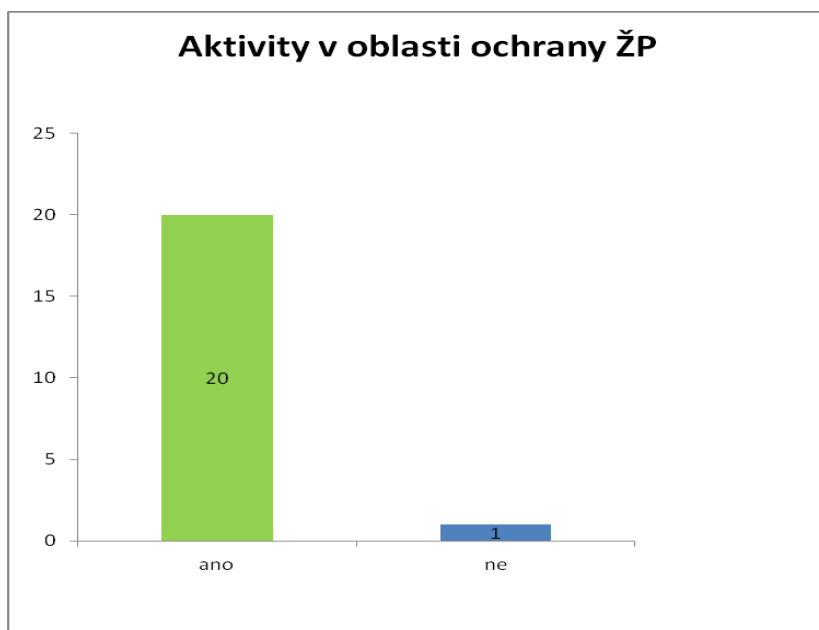
Z dotazníkového šetření vyplynulo, že pouze dvě obce řeší problémy se společnostmi, která znečišťuje životní prostředí.

Obrázek 9 - Chráněné oblasti, které se nacházejí v obcích

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že více než polovina obcí má na svém území chráněnou oblast.

Obrázek 10 - Aktivity realizované v oblasti ochrany životního prostředí

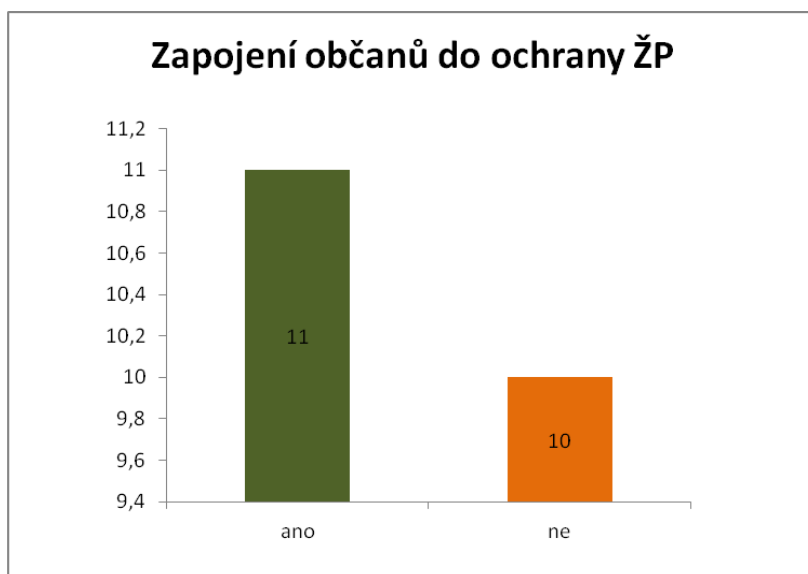
Dle dotazníkového šetření jsou téměř všechny obce zapojeny do ochrany životního prostředí a podílí se na různých aktivitách např. výsadba zeleně, obnova parku, revitalizace zanedbaných míst.

Obrázek 11 - Obce, které zajišťují recyklaci odpadu v obci

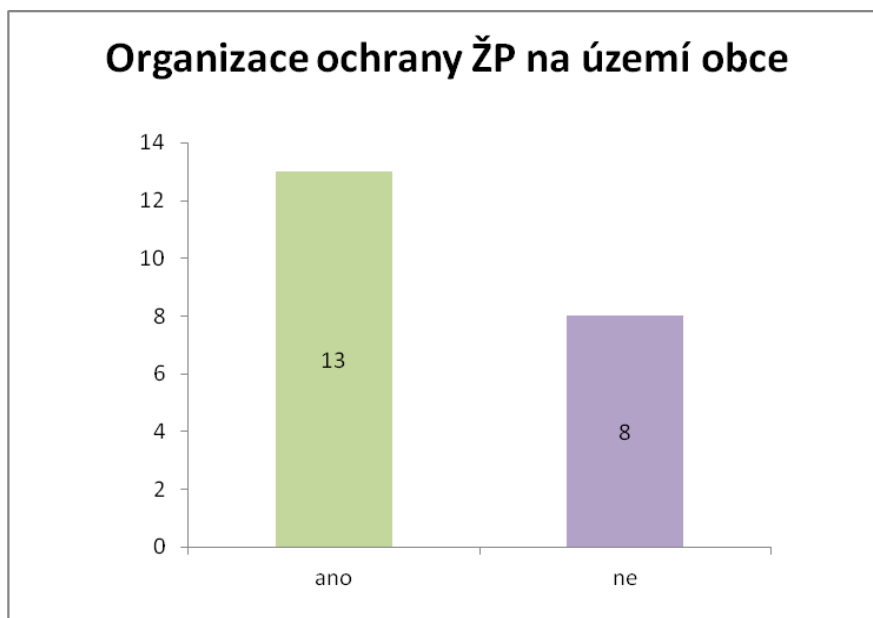
Z dotazníkového šetření vyplynulo, že všechny obce zajišťují recyklaci odpadu, mají instalované kontejnery nebo zajištěný odvoz do třídíren odpadu.

Obrázek 12 - Zapojení občanů do ochrany životního prostředí v obci

Dle dotazníkového šetření více jak polovina obcí zapojuje své občany do ochrany přírody v obci a občané se podílejí na těchto aktivitách, avšak v deseti obcích žádné takové aktivity nejsou.

Obrázek 13 - Organizace ochrany životního prostředí působící na území obce

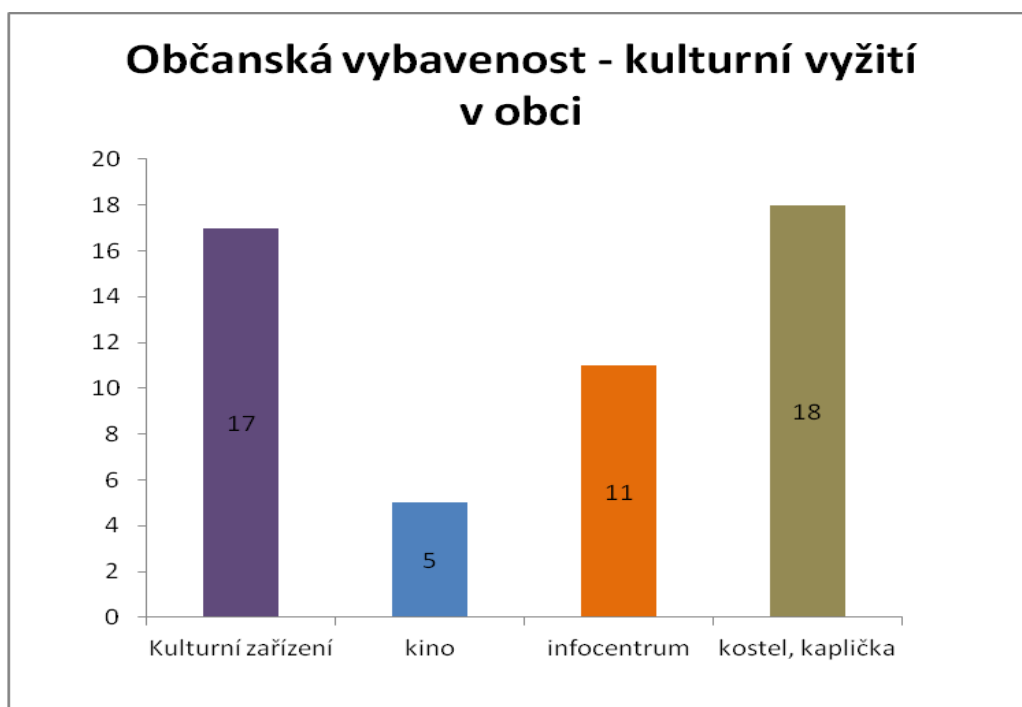

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že více než polovina obcí má na svém území organizace působící v oblasti ochrany životního prostředí, ať už je to myslivecký nebo rybářský spolek nebo některá z organizací ČSOP.

7.2.3 Občanská vybavenost

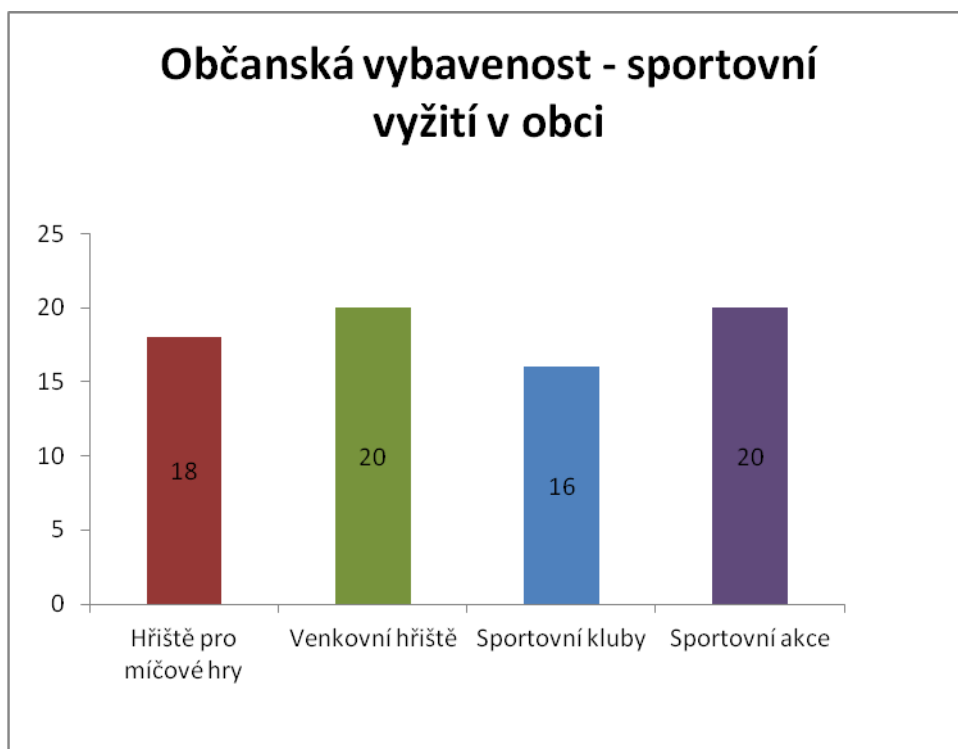
V rámci dotazníkového šetření v oblasti občanské vybavenosti jsem se zaměřila zejména na kulturní a sportovní vyžití v obci.

Obrázek 14 - Kulturní zařízení v obcích

Dle dotazníkového šetření má téměř každá obec svůj kostel nebo kapličku a nějaké kulturní zařízení pro pořádání plesů, slavností a akcí. Polovina z nich má v obci informační centrum a pouze pět obcí má své kino.

Obrázek 15 - Sportovní zařízení v obcích a pořádání sportovních akcí

Dle dotazníkového šetření má téměř každá obec své venkovní hřiště a hřiště pro míčové hry a na nich pořádá sportovní akce. Také většina obcí uvedla, že na jejich území působí sportovní kluby (různé oddíly mládež, tělovýchovné jednoty, fotbalové kluby, kluby českých turistů apod.).

7.3 Konkrétní doporučení pro SKH-Z

Vodítkem pro realizátory MA21 mohou být v jejich plánovaných aktivitách i příklady již zrealizovaných projektů, akcí a aktivit obcemi, které jsou možná někdy o krůček vpředu. Není totiž vždy nutné vymýšlet nové projekty a je možné se i vyhnout případným problémům při realizaci, pokud bude převzat jinde fungující model.

Z provedeného Sociologického průzkumu i z mého vlastního dotazníkového šetření na obecních úřadech SKH-Z vplynuly priority zájmu na zlepšení a to v následujících oblastech:

Tabulka 9 - Porovnání Sociologického průzkumu a vlastního dotazníkového šetření

Problém	Zjištěno Sociologickým průzkumem	Zjištěno v dotazníkovém šetření na obecních úřadech
Dopravní infrastruktura	X	X
Pracovní příležitosti	X	nesledováno
Dostupnost bydlení	X	nesledováno
Čistota ovzduší	nesledováno	X
Občanská vybavenost - možnost kulturního vyžití	X	
Znečištění životního prostředí, resp. zapojení občanů do ochrany ŽP	nesledováno	X
Cyklostezky	nesledováno	X

7.3.1 Doporučení č. 1 – problematika topení v kotlích na tuhá paliva

Problém: Část obcí řeší problém s čistotou ovzduší při používání topení v kotlích na tuhá paliva.

Návrh řešení – příklad z praxe: Město Litoměřice se v roce 2000 rozhodlo řešit zhoršující se kvalitu místního ovzduší. Radnice nabídla občanům finanční a metodickou pomoc při přechodu na obnovitelné zdroje energie (OZE), pokud se zaváží, že přestanou vytápět uhlím, které nejvíce znečišťuje ovzduší. Podpora se týkala následujících tří oblastí:

- Solární energie pro ohřev teplé užitkové vody (TUV) – umístování solárních kolektorů jak na veřejné, tak soukromé budovy
- Tepelná čerpadla
- Solární panely jako zdroj elektrické energie např. pro parkovací automaty

Město Litoměřice ročně podpoří ze svého rozpočtu instalace ve výši 520 tisíc Kč (Národní síť zdravých měst, 2006).

Možné zdroje financování: V rámci Operačního programu životní prostředí (OPŽP) je nyní vyhlášena XLV. výzva Ministerstva životního prostředí k předkládání projektů do Prioritní osy 2 – Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí. Konkrétně je možné získat podporu na „*pořízení nízkoemisního spalovacího zdroje o jmenovitém tepelném výkonu do 5 MW, který splňuje hodnoty nejlepší emisní třídy a případné současné zlepšení energetických vlastností obálky budov (např. náhrada stávajícího uhelného kotle za nový s nízkoemisními parametry)*“ (Operační program životní prostředí, 2013).

Vhodnými příjemci podpory jsou: obce a jejich svazky, obecně prospěšné společnosti, právnické osoby, veřejné výzkumné instituce, nadace a nadační fondy, příspěvkové organizace, občanská sdružení a církve, malé a střední podniky, průmyslové podniky, organizace zřízené na základě zvláštního zákona a organizační složky státu a jejich přímo řízené organizace. Fyzické osoby tedy tuto podporu čerpat nemohou, avšak obce ano např. na modernizaci vytápění svého vlastního úřadu, či budov svých organizací (MŽP ČR, 2012).

Další možné zdroje financování: Česká republika do konce roku 2012 podporovala v rámci programu Zelená úsporám mj. Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody. Program je administrován Státním fondem životního prostředí. Bylo možné čerpat dotace na:

- výměnu neekologického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a účinná tepelná čerpadle
- instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a účinných tepelných čerpadel do novostaveb
- instalace solárně-termických kolektorů

Od roku 2013 bude možné realizovat tyto projekty v rámci programu Nová zelená úsporám. Program bude zaměřen na energetické úspory při rekonstrukcích i novostavbách (Zelená úsporám, 2013).

Žadatelé mohou být mj. jak města a obce (vč. městských částí), tak i samotné fyzické osoby podnikající i nepodnikající. I pro nové období program spravuje a administruje Státní fond životního prostředí ČR (Zelená úsporám, 2013).

Všechny potřebné informace o pravidlech programu i o výších dotace pro jednotlivé typy žadatelů je možné získat na webových stránkách programu www.zelenausporam.cz.

7.3.2 Doporučení č. 2 – dopravní infrastruktura

Problém: Dalším velmi zmiňovaným problémem v dotaznících byl problém dopravní infrastruktury v obci. Jednalo se jak o stav komunikací a s nimi spojených inženýrských sítí, tak i o nedostatečnou parkovací kapacitu v obci.

Návrh řešení: Obce od 500 do 49 999 obyvatel ale i Dobrovolné svazky obcí mohou žádat o dotace v rámci Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro období 2001 – 2013 v rámci prioritní osy 3 Dostupnost a dopravní obslužnost.

Specifické cíle prioritní osy

- Modernizace a výstavba dopravní infrastruktury vedoucí ke zvýšení dostupnosti regionu včetně zvýšení dostupnosti jeho dílčích částí
- Rozvoj a modernizace dopravní obslužnosti regionu soudržnosti

Cíle prioritní osy budou naplňovány následujícími oblastmi podpory:

3.1 Rozvoj dopravní infrastruktury regionálního a nadregionálního významu

3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu

(Regionální rada regionu Soudržnosti, 2012)

Regionální operační program NUTS II Severozápad je dočasně pozastaven. Znovu obnoven by měl být snad během roku 2013.

Další možné zdroje financování: Je možné čerpat finanční prostředky i z Programu rozvoje venkova, který vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova. Program rozvoje venkova je administrován Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF). Vhodnými žadateli jsou obce do 500 obyvatel, v některých výzvách mohou žádat i svazky obcí. V rámci opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby, resp. Podopatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic bylo možné čerpat mimo jiné na „*stavební výdaje na zpevnění ploch a pokládku zpevněných ploch a dlažeb, zejména pro vodu propustných (nezbytné přístupové komunikace, odstavné a manipulační plochy, neplacená parkoviště, plochy stavenišť kontejnerů pro komunální odpad)*“ (Státní zemědělský intervenční fond, 2013).

7.3.3 Doporučení č. 3 – Dispoziční fond a Fond malých projektů Cíl 3

V rámci regionu je možné realizovat i tzv. „malé projekty“, ve kterých se nejedná v první řadě o budování, popř. modernizaci infrastruktury, ale zejména o projekty typu „people to people“. Tyto projekty je také možné realizovat prostřednictvím dotačních prostředků Evropské unie z programů Přeshraniční spolupráce Cíl 3, tzv. „malých projektů“. Jedná se zejména o Fond malých projektů (FMP) Cíl 3 pro spolupráci Česká republika – Svobodný stát Sasko a také o Dispoziční fond (DF) Cíl 3 pro spolupráci Česká republika – Svobodný stát Bavorsko. Oba fondy jsou platné pro dotační období 2007-2013. Pro Sdružení Krušné hory – západ je relevantním Správcem/Administrátorem obou fondů Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis (Euregio Egrensis, 2013).

Dotační sazba u obou programů činí 85%.

Maximální výše dotace je u programu Fond malých projektů Cíl 3: 15 000,- €, resp. 22 500,- € pokud bude projekt společně financován (Sächsische Aufbaubank, 2012).

Maximální výše dotace u programu Dispoziční fond Cíl 3 je: 21 500,- € (Euregio Egrensis, 2012)

V rámci obou programů je možné mj. realizovat i projekty v oblasti životního prostředí, např. společnou environmentální výchovu, společnou výsadbu a obnovu

zeleně apod.. Dále je ale také možné realizovat projekty zaměřené na infrastrukturu cestovního ruchu – např. značení přeshraničních cyklotras, turistických tras atd. ale i jejich vybudování. (Euregio Egrensis, 2012).

V Sociologickém průzkumu se často byl jako jeden z problémů zaznamenáno nedostatečné společenské vyžití v obci. Dotazníkovým šetřením však bylo zjištěno, že téměř všechny obce mají kulturní zařízení. Doporučuji tedy také čerpat finanční prostředky na různé projekty zaměřené na setkávání z výše uvedených programů – FMP a DF Cíl 3.

Dalším problémem by mohla být i absence cyklostezek. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, vlastní cyklostezku nemá 12 z dotazovaných 21 obcí. I tyto aktivity je možné financovat z FMP a DF Cíl 3.

Členské obce Sdružení Krušné hory - západ mají obrovskou výhodu pro svou polohu, většinou velmi těsně sousedí se spolkovou republikou Sasko a z tohoto důvodu je možné realizovat velmi dobré přeshraniční projekty.

Ve výše zmíněných doporučení uvádím probíhající programy na programové období 2007-2013. Vzhledem ke skutečnosti, že jsme nyní na konci programového období, nemusí být v programech již dostatek finančních prostředků, avšak pro nové programové období 2014-2020 jsou plánovány podobné tématické oblasti pro podporu projektů – tzn. infrastrukturní projekty i projekty pro oblast životního prostředí a je tedy předpoklad, že finanční prostředky budou po roce 2014 opět k dispozici (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011).

7.3.4 Doporučení č. 4 – zapojení infocenter

Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, ve většině obcí funguje infocentrum. Většinou jsou infocentra k dispozici pouze návštěvníkům obce, avšak bylo by je možné využít i pro stálé obyvatele. Např. jako kontaktní místo v případě potřeby drobných oprav, pro kontaktování odborníků atd. Tudiž by plnila funkci jakéhosi

zprostředkovatele mezi místními podnikateli a občany. Dále by infocentra mohla poskytovat informace o možném čerpání konkrétních dotací dle zájmu občanů a to jak z Evropské unie tak z dalších zdrojů (např. dotace od jednotlivých ministerstev, měst, kraje apod.). Možná, že infocentra sama naleznou další cesty a možnosti, jak rozšiřovat svou činnost.

7.3.5 Doporučení č. 5 – navýšení personální kapacity při správě MA 21 ve Sdružení Krušné hory – západ

Vzhledem ke skutečnosti, že chod celého Sdružení Krušné hory – západ zajišťuje pouze jedna osoba – jednatelka sdružení paní Marie Krajcová, doporučovala bych posílit tým minimálně o další pracovní sílu např. na poloviční úvazek. S administrativou spojenou s MA 21 i se zadáváním údajů do databáze MA21 je spojeno mnoho úkonů a jeden člověk, zajišťující kompletní chod mikroregionu, není sám schopen celou agendu bezproblémově zajistit. V roce 2012 nebyly ze strany Sdružení krušné hory - západ aktualizovány údaje v databázi a tudíž, přestože aktivity probíhaly, bylo Sdružení Krušné hory – západ přeřazeno z kategorie D do kategorie Zájemci.

8 Diskuse

Myšlenka Místní agendy 21 je velmi zajímavá a přínosná – zapojení obyvatel, podnikatelů, podniků i místní samosprávy do rozhodování. Problém je však často v nízkém informování místních občanů. Právě zapojením infocenter do struktury MA21 by bylo možné nejen zajišťovat drobné služby pro podnikatele a obyvatele, ale i např. poskytovat prvotní poradenství o možnosti čerpání dotací. Pokud by pracovníci byli řádně zaškoleni a instruováni, kde je možné informace vyhledávat, dokázali by informace předat obyvatelům, ale i zástupcům podniků a dalším. Nemyslím tím, že by infocentra měla podávat přesné informace o podmínkách čerpání dotací, ale jejich zaměstnanci by měli umět vyhledat příslušné informace a poskytnout odkaz, resp. kontakt na poskytovatele dotace.

Zavádění MA21 jistě bude probíhat plynuleji, pokud budou všichni aktéři dobře informováni, sami budou moci přispívat svými návrhy. Pracuji v oblasti dotací z EU, zabývám se dotacemi na tzv. „malé projekty“ v přeshraniční spolupráci. Finanční prostředky jsou průběžně čerpány na velké množství projektů, avšak stále zaostává čerpání v oblasti životního prostředí, a to nejen v programech tzv. „malých projektů“, ale i v celém programu přeshraniční spolupráce Cíl 3. Dle mého názoru je problém v tom, že životní prostředí je stále ještě opomíjenou oblastí. V námi administrovaném programu se jedná většinou o projekty typu „People-to-people“, tzn. že peníze jsou čerpány na malé projekty spojené se setkáváním občanů sousedních regionů a tzv. bořením hranic mezi sebou. Takže často jsou obsahem projektů různé městské slavnosti, soutěže, avšak jen minimum prostředků je čerpáno na projekty týkající se problematiky životního prostředí. I když i zde jsou již žadatelé, kteří se do problematiky začínají pouštět – např. se realizují projekty, jejichž hlavní aktivitou je společná výsadba zeleně, společná environmentální výchova ve školách atd.

Posláním Sdružení Krušné hory – západ by mělo být v rámci dobrého fungování MA21 poskytovat nejen občanům, ale všem dalším aktérům ze sociální oblasti, hospodářství a životního prostředí praktické možnosti zapojení do procesu MA21. To znamená poskytovat informace nejen jak je možné se zapojit ale také hledat společně problematické oblasti pro řešení.

9 Závěr

Sdružení Krušné hory – západ je dle Kritérií MA21 vedeno v Databázi MA21 v kategorii Zájemci, přesto že splňuje kritéria pro kategorii D. Je nutné administrativně zajišťovat plynulost aktualizace dat v databázi MA21. Aby bylo možné postoupit do vyšší kategorie, kategorie C, bude nutné splnit řadu zejména administrativních ukazatelů, které jsou přehledně uvedeny v tabulce 5.

Praktická řešení v rámci uplatňování principů Místní agendy 21 jsem uvedla jako konkrétní doporučení v bodě 7.3 mé diplomové práce. Všechna mnou navržená doporučení jsou plně v souladu se Strategií rozvoje Sdružení krušné hory – západ na

období 2008 – 2013, tak i se Strategickým rámcem udržitelného rozvoje České republiky, zejména s Prioritní osou 3, prioritou 3.2 – Zvyšování kvality života obyvatel území a dále jsou v souladu i s Národním strategickým plánem rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013, zejména s Osou III, jejímž cílem je mj. vytvořit prorůstové podmínky pro atraktivní život na venkově. Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 – 2013 uvádí, že *„Atraktivita venkovských obcí pro život a podnikání, pokud nejsou v okolí velkých měst, je nízká“* (Ministerstvo zemědělství ČR, 2006). Realizací těchto opatření dojde nejen ke zlepšení kvality života samotných obyvatel jednotlivých obcí mikroregionu, ale jistě i turisticky více ztraktivní jednotlivé obce.

Diplomovou práci jsem vypracovala z dostupných materiálů, podkladů a zjištěných informací dotazníkovým šetřením v členských obcích Sdružení Krušné hory – západ. Výsledkem mé práce jsou konkrétní doporučení řešení problematických témat zjištěných porovnáním vlastního dotazníkového šetření s dříve zpracovaným Sociologickým průzkumem v regionu Krušné hory – západ, u kterých by bylo velmi vhodné a přínosné řešit je v rámci komunitního plánování.

Přehled literatury a použitých zdrojů:

1. BALÁŠ L., CVEJNOVÁ Š., LOSKOT S., MRAVCOVÁ J., ORÁLKOVÁ A., ŠMÍD M., TRINER P. VRBORÁ R., 2009: *Zvyšování kvality úřadů pomocí sebehodnocení, model CAF pro úřady územní veřejné správy*. Národní informační středisko podpory kvality, Praha, 144 s.
2. CENIA, česká informační agentura životního prostředí, 2009: *Zpráva o životním prostředí České republiky*. Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, 138 s.
3. CENTRUM PRO OTÁZKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE, 2002: *Národní strategie udržitelného rozvoje ČR, návrh*. Univerzita Karlova, Praha, 35 s.
4. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2013a: *Městská a obecní statistika – Karlovarský kraj*. Český statistický úřad, Praha. online: http://www.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/openkraj?openform&:cz041, cit. 11. 3. 2013
5. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2013b: *Počet obyvatel – stav k 1. 1. 2012*. Český statistický úřad, Praha. online: http://www.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_stav_k_1_1_2012, cit. 11. 3. 2013
6. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2013c: *Obyvatelstvo*. Český statistický úřad, Praha. online: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_lide, cit. 11. 3. 2013
7. EUREGIO EGRENSIS, 2012: *Směrnice pro žadatele, Dispoziční fond Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013*. Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis, Karlovy Vary, 41 s.
8. EUREGIO EGRENSIS, 2013: *Podpora z EU*. online: <http://euregio-egrensis.cz/>, cit 13. 3. 2013.
9. HADAČ E., 1982: *Krajina a lidé*. Akademia, Praha. 152 s.
10. HADAČ E., MOLDAN B., STOKLASA J., 1983: *Ohrožená příroda*. Horizont, Praha, 280 s.
11. JECH KAREL, DLOUHÝ JIŘÍ, 2000: *Průvodce ochránce životního prostředí Evropskou unií*. Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Praha, 79 s.

12. KAPLAN R. S., NORTON D. P., 1996: *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Harvard College, Harvard, 323 s.
13. KAŠPAR J., PETROVÁ M., 2006: *Místní agenda 21, informace, postupy, kritéria*. MŽP ČR, Praha, 55 s.
14. KRAJCOVÁ M., jednatelka Sdružení Krušné hory – západ, rozhovor 11. 12. 2012, Ostrov.
15. KRAJCOVÁ M., jednatelka Sdružení Krušné hory – západ, rozhovor 12. 3. 2013, Ostrov.
16. MARIÁNSKOLÁZEŇSKO, DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ, 2008: *Strategie rozvoje Sdružení Krušné hory - západ na období 2008 - 2013*. Sdružení Krušné hory – západ, Velká Hleďsebe, 89s.
17. MARIÁNSKOLÁZEŇSKO, DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ, 2010: *Sociologický průzkum v regionu Krušné hory – západ v Místní agendě 21*. Sdružení Krušné hory – západ, Velká Hleďsebe, 42 s.
18. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2011: *Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky, obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013*. MMR ČR, Praha, 67 s.
19. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2006: *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013*. MZE ČR, Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky Praha, Praha, 30 s.
20. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 1996: *Obce, životní prostředí a veřejnost*. MŽP ČR a Český ekologický ústav, Praha, 108 s.
21. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 1998: *Agenda 21*. MŽP ČR, Praha, 332 s.
22. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2003: *Metodika pro místní Agendy 21 v ČR*. MŽP ČR, Praha, 130 s.
23. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2006: *Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013*. MŽP ČR, Praha, 30 s.
24. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2010: *Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR*. MŽP ČR, Praha, 96 s.

25. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR, 2012: *Programový dokument OPŽP pro období 2007-2013, Verze 2*. MŽP ČR, Praha, 203 s.
26. MÍSTNÍ AGENDA 21, 2012: *Databáze MA21*. online:
<http://ma21.cenia.cz/Default.aspx>, cit. 20. 1. 2012
27. MÍSTNÍ AGENDA 21, 2013a: *Kritéria MA21*. online:
<http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/Kriteriama21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx>, cit. 13. 3. 2013
28. MÍSTNÍ AGENDA 21, 2013b: *Databáze MA21*. online:
<http://ma21.cenia.cz/Default.aspx>, cit. 13. 3. 2013
29. MÍSTNÍ AGENDA 21, 2013c: *Základní informace o místní Agendě 21 v České republice*. online:
<http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/tabid/85/language/cs-CZ/Default.aspx>, cit. 11. 4. 2013
30. MÍSTNÍ AGENDA 21, 2013d: *Databáze MA21 – prohlížení*. online:
<http://ma21.cenia.cz/Datab%C3%A1zeMA21prohl%C3%AD%C5%BEen%C3%AD/tabid/90/language/cs-CZ/Default.aspx>, cit 13. 3. 2013
31. NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR, 2006: *Dobrá praxe jako inspirace*. Národní síť zdravých měst ČR, Praha, 28 s.
32. OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, 2013: *XLV. výzva Ministerstva životního prostředí*. http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/48/14469-opzp_xlv_vyzva_text.pdf. cit. 1. 4. 2013
33. PROVAZNÍKOVÁ, ROMANA, 2009: *Financování měst, obcí a regionů*. Grada, Praha. 304 s.
34. REGIONÁLNÍ RADA REGIONU SOUDRŽNOSTI SEVEROZÁPAD, 2012: *Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007-2013 – Prováděcí dokument, Verze 22.0*. Úřad Regionální rady, Ústí nad Labem, 154 s.
35. SÄCHSISCHE AUFBAUBANK, 2012: *Gemeinsames Umsetzungsdokument zum Kleinprojektfonds Ziel 3 / Cil 3 im Rahmen des Ziel 3 / Cil 3 – Programms zur Förderung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit 2007-2013 zwischen dem Freistaat Sachsen und der Tschechischen Republik*. Sächsische Aufbaubank, Dresden, 25 s.

36. SDRUŽENÍ KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD, 2006: *Stanovy*. Sdružení Krušné hory – západ, Ostrov, 7s.
37. SDRUŽENÍ KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD, 2012: *Základní údaje*. Sdružení Krušné hory – západ, Ostrov. online: www.skhz.cz, cit 12. 3. 2012.
38. SDRUŽENÍ KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD, 2013a: *Popis činnosti*. Sdružení Krušné hory – západ, Ostrov. online: <http://www.skhz.cz/popis-cinnosti/page/o-sdruzeni/cinnost/>, cit 12. 3. 2013
39. SDRUŽENÍ KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD, 2013b: *Statutární orgány*. Sdružení Krušné hory – západ, Ostrov. online: http://www.skhz.cz/statutarni-organy/page/o-sdruzeni/stat_organy/, cit. 12. 3 2013
40. SDRUŽENÍ KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD, 2013c: *Projekty – současnost*. Sdružení Krušno hory – zápda, Ostrov. online: <http://www.skhz.cz/page/projekty/soucasnost/>
41. STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2013. *Specifické podmínky pro poskytnutí dotace na základě Programu rozvoje venkova České republiky platné pro 14. kolo příjmu Žádostí*. online: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefard%2Fosa3%2F2%2F21%2F211%2F1317138965828.pdf, cit. 11. 4. 2013.
42. ŠIROKÝ J., HONUS R., KAJML P., MAREK J., MICHALEC R., PŮČEK M., TRINER P., VOLDÁNOVÁ J., VRBOVÁ R., ZMEŠKAL T., ŽEŽULA O., 2006: *Benchmarking ve veřejné správě /druhé, upravené a doplněné vydání*). Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor modernizace veřejné správy, Praha, 112 s.
43. THE INSITUTION OF CIVIL ENGINEERS, 1998: *Local Agenda 21: Engineering the Future*. Thomas Telford Ltd., London, 38 s.
44. UNITED NATIONS, 1994. *Agenda 21: Earth Summit - The United Nations Programme of Action from Rio*. United Nations Department of Public Information (Second Printing), New York, 300 s.
45. WORLD COMMISSION ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT: *Our common future*. Oxford University Press, Oxford, 1987, 400 s.
46. ZELENÁ ÚSPORÁM, 2013. *Nová zelená úsporám: Miliardy na úspory pro české domácnosti*. online:

<http://www.zelenausporam.cz/clanek/193/1213/nova-zelena-usporam-miliardy-na-uspory-pro-ceske-domacnosti/>, cit. 1. 4. 2013.

Seznam použitých zkratk a symbolů

BSC	Balanced Scorecard – metoda vyvážení ukazatelů
CAF	Common Assessment Framework – Společný hodnotící rámec
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DF	Dispoziční fond
ECI	sada společných evropských indikátorů
EMAS	system environmentálního řízení a auditu
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
FMP	Fond malých projektů
ISO	mezinárodní organizace zabývající se tvorbou norem
MA 21	Místní Agenda 21
MZE ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí České republiky
SKH-Z	Sdružení Krušné hory - západ
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPŽP	Operační program životní prostředí
OSN	Organizace spojených národů
OZE	obnovitelné zdroje energie
SAB	Sächsische AufbauBank
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TIMUR	Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s.

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Sdružení krušné hory - západ	27
Obrázek 2 - Přehled MA21 v ČR v roce 2010 - regiony	34
Obrázek 3 - Přehled MA21 v ČR v roce 2012 - regiony	35
Obrázek 4 - Dopravní dostupnost obcí	41
Obrázek 5 - Parkovací kapacita v obci.....	42
Obrázek 6 - Infrastruktura cestovního ruchu	42
Obrázek 7 - Aktuální problémy znečištění životního prostředí (půdy, vody nebo vzduchu) v obci.....	43
Obrázek 8 - Společnosti nacházející se v obci, které znečišťují životní prostředí.....	44
Obrázek 9 - Chráněné oblasti, které se nacházejí v obcích.....	44
Obrázek 10 - Aktivity realizované v oblasti ochrany životního prostředí	45
Obrázek 11 - Obce, které zajišťují recyklaci odpadu v obci.....	45
Obrázek 12 - Zapojení občanů do ochrany životního prostředí v obci	46
Obrázek 13 - Organizace ochrany životního prostředí působící na území obce.....	46
Obrázek 14 - Kulturní zařízení v obcích.....	47
Obrázek 15 - Sportovní zařízení v obcích a pořádání sportovních akcí	48

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Místní agenda 21 podle typů municipalit – stav ke dni 13. 3. 2013.....	18
Tabulka 2 - Celkový stav procesu MA21 k 13. 3. 2013	21
Tabulka 3 - Kategorie zájemci	21
Tabulka 4 - Kategorie D.....	22
Tabulka 5 - Kategorie C.....	23
Tabulka 6 - Kategorie B.....	24

Tabulka 7 - Kategorie A.....	25
Tabulka 8 - Počet obyvatel členských obcí.....	29
Tabulka 9 - Porovnání Sociologického průzkumu a vlastního dotazníkového šetření	49

Seznam příloh

PŘÍLOHA I: sumář dotazníkového šetření v obcích